

TRANSILVANI'A.

Fóia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu.

Acésta fóia ese câte 2 cóle pe luna si costa 3 florini val. austr., pentru cei ce nu sunt membrii asociatiunei.

Pentru strainatate 9 franci (lei noi) cu porto postei.

Abonamentul se face numai pe câte 1 anu intregu.

Se abonédia la Comitétulu Asociatiunei in Sibiiu, séu prin posta séu prin domni colectori.

Sumariu: Prescurtare din discursulu presidiale, cu care s'au deschisu siedintiele adunarei generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu la Fagarasiu in 27/15 Augustu 1889. — Diagnosele Cryptogameloru vasculare. — Procese verbale ale comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luat in siedintiele dela 21, 22 Augustu n. 1889. — Procesele verbale luate in siedinti'a I. si II. a adunarei generale a XVIII-a a Asociatiunei transilvane, ținuta in Fagarasiu la 15/27 si 16/28 Augustu n. 1889. — Procesele verbale ale comitetului Asociatiunei transilvane luate in siedintiele dela 7 si 16 Septembrie n. 1889. — Suplementu la „Parti alese din istori'a Transilvaniei. — Bibliografia.

Prescurtare din discursulu presidiale,

cu care s'au deschisu siedintiele adunarei generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu la Fagarasiu in 27/15 Augustu 1889.

In 7 Augustu se implinira 18 ani, de cându acésta societate destinata a inainta cultur'a cea adevérata la poporulu romanu se bucurase mai anteu de ospitalitatea fratiésca a acestui orasiu pazitu de Ddieu.

Pentru acésta a 28-a adunare generala a Asociatiunei transilvane i se facu érași onórea de a fi invitata la locul acesta bogatu de reminiscentie istorice, precum prea puține altele din totu coprinsulu acestei tieri inpresurate de munti.

Pre lângá descoperirea recunoscintiei nóstre caldurose ne vomu folosì de acésta ospitalitate mai virtosu cu scopu, cá comitetulu D-Vóstra insarcinatu cu purtarea afaceriloru Asociatiunei de preste anu se'si dea sam'a despre activitatea sa si se presente membriloru Asociatiunei o icóna intru tóte credintiósá a starei sale, ceea ce se va intempla indata prin raportulu confratelui si colegului meu secretariu.

Intr'aceea 28 de ani ai existentiei unei societati precum este acésta a nóstra, facu unu periodu lungu destulu mai virtosu in acestu vécu dominatu de vaporu, de electricitate si de alte minuni ale sciintiei, pentru cá se merite, ba chiaru sè se simtia trebuinti'a de a privi inapoi si a trece cu ochii sufletesci prin revista tóta activitatea Asociatiunei transilvane din acei 28 ani. Pruncii nascuti in anulu nascerei acestui institutu de cultura, cum si aceia cari in 1861 amblau in camasia lunga, astadi sunt juni si barbati in tóta puterea vietiei si ei daca voiescu sè se orientedie in viitoriu, aru face fórté reu daca nu aru întreba, care a fostu trecutulu parintiloru.

Scopulu acestei societati este definitu limpede in statutele sale, cum si sfer'a sa de activitate, care apoi

este interpretata cu mai multa precisiune in regulamentul seu.

Cu ocasiunea frumósei adunari generale din Abrudu celebrate in anulu trecutú eu mi-amu ținutu de datorintia patriotica a trece intru o revista repede activitatea Asociatiunei nóstre desvoltata in cei de antei cincispredece ani ai vietiei sale. Am lasatu apoi altoru pene mai vigurose cá se ia la revisiune restulu de 12 ani cu ochiu criticu, inse cu totulu obiectivulu alu unui omu cu temperamentu rece, care nu scie nici se iubésca, dara nici se urasca.

In cátu pentru mine, Ve rogu, on. domni membri, cá mai virtosu in interesulu generatiuniloru moderne, care ne urmédia noue betràniloru, se ve tragu luare-aminte la trei momente, care mie mi se paru de importantia suprema, daca voimu se judecamu dreptu activitatea Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu. Acelea trei momente sunt:

1. Epoc'a in care s'a infintiatu acésta Asociatiune.
2. Program'a sau sfer'a ei de activitate, pe care Asociatiunea isi propusese a o percurge si realiza.
3. Resultatele ei.

Se vedemu deci mai anteu, intre ce impregiurari traiá poporulu romanu pe la finea anului 1860 cându s'au inaintatu proiectulu de statute la gubernatorulu principele Lichtenstein cu rugarea cá se le substérna Maiestatii Sale pentru preainalt'a si gratiós'a confirmare, ceea-ce s'a si intemplatu prin prea inalt'a decisiune din 6 Septembrie 1861 spre nespusa bucuri'a nu numai acelorú 180 de romani cari au subscrisu prim'a petitiune in acésta cauza, ci spre bucuri'a miriadelorú de ómeni, càti au intielesu la momentu marimea acestui daru alu Augustului Domnitoriu, unu daru acesta, de care poporulu romanu nu erá dedatu până atunci se primésca dela nimeni in 70 de ani. Unu Iosifu II in véculu trecutú si unu Franciscu-Iosifu in véculu acesta in modulu lorú sublimu de a cugeta au sciutu se dica si natiunei nóstre: Voi cereti se vi se permita a ve cultiva voi

in de voi, limb'a, literatur'a vóstra, a ve perfectiona in tóte sciintiele si artele si cu atátu mai vîrtosu in sciintiele practice. Éta, Eu ve deschidu calea la tóte, cu singur'a conditiune, cá voi se fiti si se remaneti ómeni cu mintea intréga.

Ce nu aru fi datu strabunii nostrii inainte cu doue si cu trei sute de ani pentru o libertate cum a fostu acésta?

Dara vai, pre càtu erá darulu monarchului de nepretiuítu, pre atàta mijlócele materiali ale poporului nostru aici in acésta tíera nefericita erau cerute si impartite la mií de alte lipse si neajunsuri. Sub dominatiunea austriaca s'au fostu introdusu mai multe impozite noue, necunoscute pàna atunci in acésta tíera; nu sciu inse cum se intemplá, cà acelasi regimu ingrijise, cá poporulu care munciá si voiá se muncésca se póta si càstiga bine, cá se aiba din ce da, precum si dedea.

Erau inse alte lipse si nevoi nenumarate, remase din trecutul durerosu pe umerii nostrii.

In cei diece ani trecuti dela resboiulu civilu pàna la 1860 preste doue sute de comune rurale romanesci parte arse intregi, altele pe jumetate sau pe a trei'a parte, poporulu a fostu silitu se le restaure cá se aiba unde se scuti de asprimea climei nóstre. In scurtulu timpu din Octombre pàna in 16 Decembre 1848 fostulu pe atunci comandante generalu br. Anton Puchner constata in raportulu seu inaintatu supremului comandante principe Windischgraetz preste una suta de comune date flacariloru si devastate, intre care si câteva sasesci *), éra dupa aceea pàna in Iuliu 1849 s'au prefacutu si mai multe comune in teciuini si cenusia.

In acelasi timpu de diece ani multime de biserici si case parochiali arse ori ruinate, s'au restauratu totu de càtra poporu.

Sub sistemele vechi feudali se decisese de repetite ori, cá sè se mai faca si pentru romani 3 (dicemu trei) scóle romanesci in Fagarasiu, in Hatiegu si Cetatea-de-pétra.

A venitu inse sistem'a absolutistica si aflându anume pe poporatiunile rurale de tóte nationalitatile in stare de semibarbare, cu vointi'a sa de feru a inpusu si poporului romanu din acestea doue tieri Ungari'a si Transilvani'a, in locu de trei scóle preste trei mií cu limba de propunere materna. Combinându dupa dese raporturi ale celor doi referenti scolastici din acelu periodu numitu alu absolutismului de 10 ani, vomu afla cà in disulu periodu in mani'a tuturor greutatiloru totu se deschisera pàna la 600 de scóle de ambele confessiuni.

Comune, biserici, case parochiali, scóle au costatu restaurarea loru milióne scóse din sudórea poporului preste cele vre-o 19 milióne fl. m. c., care se scoteau din Transilvani'a pentru tesaurulu statului.

Nu ne este permis a uita, cà indata in 1849 prin arderea noteloru kossuthiane in piatile publice câteva milióne au sburatu si din pungile poporului romanu.

Cu tóte acestea perderi enorme, fruntasii poporului trebueau se cugete la restaurarea si respective infintiarea din nou si càtu mai curendu de institute superióre de cultura. Localitatile din Blasiu servisera când cá prinsori când de casarme, batjocorite, ruinate, asteptau redeschi-

derea loru. In urmarea devastatiuniloru 17 ani nu s'a datu pàne la 200 de studenti din fundatiunile vechi.

La episcopi'a (acuma mitropolia) din Sibiiu nu aru fi ajunsu nici-unu milionu spre a o scóte din vechi'a desolatiune. De unde se ésa milionulu, daca nu totu din sudórea poporului, si elu a esitu, este de fatia vedutu si pipaitu in fonduri si realitati. Seminarulu pentru teologi, institutu de preparandia trebuia sè se infintiedie cum ai dice, storcèndu apa din pétra.

Este unu coltiu de pamentu in acésta tíera, locuitu de o rassa de ómeni fórte valorosi, activi pre atàta, pre càtu si destepti; aceia inse mergeau cu caciul'a in màna si cu pung'a plina, cá sè se róge de altii, se primésca si pe pruncii loru pe la scóle de alte limbi. Pàna cându acésta umilire si rusine, isi disera ei; scósera in vre-o cincii ani 74 de mií fl. mon. conv, si ridicara cu ei partea cea mai mare a scóleloru gimnasiali, éra apoi obositi de-o-camdata de a mai infintia si fondu de salarii, se obligara pe diece ani, cá se platésca salariile prin cotizatiune, fiacare dupa puterile sale. Acestia erau brasovenii cu impregiurimea.

Totu in Brasiovu s'a infintiatu in 1850/1 prim'a reuniune de femei pentru crescerea fetiteloru remase orfane de parinti dupa omorírea loru in revolutiune. Spre scopulu acesta s'au cerutu unu altu fondu de 30 pàna in 40.000 fl. m. c.

Statulu absolutisticu cerea mereu dela romani functionari din sangele loru, cari se scia tóte trei limbile patriei. Pàna in anulu 1861 numerulu tineriloru romani ascultatori de drepturi la academi'a din Sibiiu in cursulu de 4 ani trecea preste 100, multi inse din acei tineri erau sustínuti la studiu din colecte nationali.

In totu coprinsulu acestei tieri abia erau vre-o diece advocati de nationalitate romana, cari cunosceau si limb'a germana; alti càtiva intrasera in functiuni de ale statului. Dupa spus'a unoru membrii dela curtea inalta, numai processele urbariali se gramadisera pàna la unu numeru de treidieci de mií. Se cugetamu la spesele inpreunate cu acelea.

Nu ne este permis a trece cu vederea nici grijile cele mari ale poporatiuniloru militarisate, pàna ce le-au ajutatu Ddieu cá se'si asigure fondurile si se le aduca la destinatiunea loru, de care astadi se bucura totu poporulu nostru.

Asiu mai putea atinge si alte greutati fatali, cu care luptau romanii pe la 1860, dara fiindu acelea de natura mai delicata decâtu tóte celelalte memorate pàna acilea, nu voiu se suparu audiulu D-Vóstra cu de acelea.

Eu din partea mea ori-cându trecu prin memori'a mea tóte acelea lupte ale vietiei poporului romanu, reflectându totodata la Associatiunea transilvana, nu me pociu mira de modestele sale inceputuri si nu me alterédia intru nimicu nici sum'a rezultateloru activitatii sale, care unoru ómeni se paru multu mai puçine decâtu sunt ele in realitate.

Daca vomu ținea inaintea ochiloru numai program'a, vasta, piramidala, a carei realizare o luase asupra'si Associatiunea transilvana, si daca nu vomu uita cu totul,

cà numai Ddieu facuse lumea in 6 zile si inca din nimicu, atunci da, Asociatiunea nóstra va fi făcutu fórte puçinu in 28 de ani. Si érasei daca cinev'a ar pretiúi activitatea unei societati literarie si de cultura numai din punctu de vedere materialu, dupa averi in bani si realitati, dupa fonduri consolidate, atunci da, s'ar putea érasei dice cu totu dreptulu, cà Asociatiunea nóstra a facutu puçinu si cà este saraca.

O societate literara, sau scientifica, sau cultivatóre de arte si de diverse ramuri ale industriei, ori de agricultura, nu este nici banca de speculatu cu bani si nici consortiu de comercianti, cari alérgea dupa càstiguri pe uscatu si pe mare. Lucra si societatile literarie si de cultura, cu óresicare capitaluri, dara càstigulu pe care'lu arunca acestea nu mai este imediatu celu materialu, ci cu totul altulu neasemenatu mai mare, pe care numai unu Harpagonu ilu va dejosi cà se voiésca a'lu pretiúi in bani si se intrebe cà si speculantii dela burse, „was kauf ich mir dafür?“.

Asociatiunea nóstra a impartitu in 28 de ani in burse la studenti in diverse clase si specialitati, in tíera si in afara v. a. fl. 32,077.

In acelasi periodu s'au numeratu in ajutórie la invetiacei si sodali de meseriasi dela diverse industrii v. a. fl. 6630. S'au impartitu ajutóre pentru scóle lipsite si in ținuturi periclitare v. a. fl. 3400. S'au votatu si unele premii literarie fórte modeste cu v. a. fl. 601.

Literatur'a si interesele Asociatiunei au fostu aduse la cunoscinti'a publicului cetitoriu in 7 ani prin 7 publicatiuni in formatu 8-vu si prin organulu seu oficiosu „Transilvani'a“ in 20 de tomuri formatu 4°, care tóte au costatu in suma aproximativa, labóre, chartia, tipariu, expeditiune v. a. fl. 16000.

Adunându aceste cifre intru o suma totala, vomu afla cà Asociatiunea cheltuise pentru scopurile sale in 28 de ani sumusiór'a de v. a. fl. 58.700.

Óre inse unde sunt fructele acelei sume cheltuite? va intreba speculantulu dela bursa.

Daca noi amu fi anglii, in locu de orice altu respunsu amu intreba si noi pe speculantu: Ce capitalu representa cutare ingeneru, cutare advocatu, medicu, architectu, agronomu, silvicultoru, comerciantu, functionariu la vreunu institutu de creditu, publicistu, profesoru, cari toti si fiacare au venitu siguru càte 2000 fl. pe anu? Daca din acestea clase de cetatieni aru fi esitu in cei 28 de ani numai 20 de tineri ajutati cu stipendii dela Asociatiunea transilvana, cari astadi pre lângã frumós'a loru positiune sociala au càte doue mií florini v. a. venitu anualu, adeca cu totii 40,000 fl., apoi acésta suma cà interese de 5% representa unu capitalu de 800,000 fl. v. a.

Totu dupa acestu metodu ar calcula englensulu practicu si cu ajutóriele date meseriesiloru, l'ar intreba pe fiacare, càtu costa capulu si bratiale sale, éra meseriesiulu practicu i'ar respunde: Capulu si bratiale mele au valórea de 20,000 fl., pentrucà alu meu càstigu siguru este 1000 fl. v. a. pe anu.

Intra'ceea meritulu celu mai mare si neperitoriu alu Asociatiunei transilvane nici-decum nu stà intru inpar-

tirea aceloru vre-o 50 mií florini la studenti si la invetiacei, ci adeverat'a ei putere datatóre de viatia s'a manifestatu indata dela inceputu si urmédia a se manifesta pàna in dio'a de astadi in admirabil'a sa influintia morala, cu care a petrunsu tóte fibrele vietiei poporului nostru in acésta tíera si in afara. Nu din vre-o desiértatiune usioratica o dicemu acesta noi ardelenii, ci numai pentrucà asia placuse lui Ddieu si monarchului nostru, cà érasei totu dintre muntii acestei tieri sè se dea boldu activitatii nationale romane si inaintarii ei in cultura si civilizatiune.

O multime de parinti cu stari si cu averi considerabili, vediendu ca s'a formatu o societate care ajuta la studii pe fii parintiloru mai lipsiti, inpinsi de o justa ambitiune au inceputu se ingrijasca si ei cu totul altmentrea de instructiunea si educatiunea prunciloru proprii.

Càndu au vediutu femeile romane cu ocaziunea primei expositiuni romane din 1862, cà munc'a loru de casa este laudata si premiata in fati'a tierei, cà si cum ar fi vibratu prin tóte fibrele loru unu curentu electricu dintr'o columna Voltaiana, asia s'au simțitu tóte incurajate si totodata consolate in spiritulu loru.

Càndu lumea vediù, cà productele poetice ale geniului romanu sunt laudate si premiate in persón'a neuitatului nostru amicu Andreiu Muresianu, éra art'a musicei in aplaudarea si premiarea Elisei Circa, o multime de talente fusera inpintenate, cà se'si cerce si ele puterile loru in ambele acelea arte. Premiile, unulu de 50 si altulu de 30 de galbini votate cu acea ocaziune nu insemnau nimicu in comparatiune cu escelent'a rivalitate desteptata prin acelea.

Si concertulu si chorulu din 1862! Numerati ve rogu, daca puteti, concertele si chorurile càte s'au infiintiatu de atunci încóce pàna si in ținuturile cele mai ascunse ale muntiloru, unde se audu numai sunetele doióse ale fluierului pastorescu.

Inse nici acestea nu sunt cele mai mari merite ale Asociatiunei transilvane. Càndu traserã in discussiune regulele limbei romane filologi cà Cipariu, cà Laurianu, Gabrielu Munténu in audiulu unui publicu de optu sute de persóne, in frunte cu cei doi prelati, càndu acelu publicu audí din graiulu unuia din trensii, cuventele: „cum voiu merge acasa, voiu emite cerculariu càtra clerulu meu, cà de aci incolo sè se introduca preste totu scrierea cu litere latine si cu ortografi'a adoptata de càtra Asociatiune“, cine póte se mesure cu mintea sa importanti'a progressului care s'a deschisu limbei nóstre din acea óra inainte? Se compare oricine scrierile publicate pàna in 1860 cu cele de astadi, nu ale unoru scriitori de profesiune, cari la orice poporu facu esceptiune dela regula, ci scrierile esite din penele mai multoru sute de carturari, de a dou'a si a trei'a categoria, pentrucà se mesure fàra preocupatiune marea distantia facuta inainte.

Se va dice inse ceea-ce s'a si auditu uneori, cà limb'a scrisa este numai pentru carturari. Da, intocma asia, precum sunt tóte limbile scrise pentru aceia cari le sciù atàtu cití càtu si ale scrie. Óre inse tocma asia se fia? Care poporu din tóta lumea a sciutu vreodata mai multu din limb'a s'a, decàtu atàta càtu a invetiatu

elu dintr'o generatiune in alt'a? Daca voiesci cá se scía mai multu, ai se te faci apostolulu seu, se mergi la elu si se'lu inveti limb'a. Associatiunea nóstra avèndu si acésta missiune inportanta concrediuta ei prin statute de càtra monarchu, a inplinit'o asia, încàtu ea póte dice in cugetu curatu, cà influinti'a ei tocma in punctulu acesta este cea mai salutara. Betràni nostri isi potu aduce aminte, cà Associatiunea nóstra 'si ținuse adunările sale anuali inca si in regiuni de acelea, in care pe locuitorii din locu romani curati 'i prindea mirarea, càndu audiau pe asia numitii domni vorbindu si ei romanesce. Astadi din aceleasi regiuni ne vinu sciri despre scóle bune infintiate, reuniuni de femei romàne, representatiuni dramatice, reuniuni de càntari, consortiuri de creditu, zidiri de biserici noue si alte intreprinderi folositóre, in care se manifesta viati'a poporului.

Limb'a romana vorbita asia precum cere geniulu ei, are in sinesi unu farmecu misteriosu, care cuceresce audiulu omenescu, precum ilu cuceresce cea italiana, sau dialectulu Franciei meridionale cum si celelalte doue limbi neolatine. De aici se esplica si impregiurarea, cà inavutirea si cultivarea limbei romane in proportiunea, in care se desvólta si cunoscintiele omenesci, este impreunata cu greutati neasemenatu mai puține decâtu cultivarea altoru limbi, care diferu cu totul in vocabulariu, in formele gramaticali, in sintaxa si in totu spiritulu loru de tóte limbile neolatine, cá si de cele doue classice, un'a numita a dieiloru, éra ceealalta a imperatoriloru.

Cà infintiarea si susținerea Associatiunei transilvane a fostu si mai este inca pe timpu indelungatu una din cerintiele cele mai imperiöse ale natiunei nóstre in acésta monarchia, se cunósce si din impregiurarea, cà preste puçinu dupa inceperea activitatii ei, in Aradu si la Cernauti s'a simtitu aceeasi necesitate de a cultiva literatur'a romana si pe poporulu romanu din acelea doue tieri, nu numai prin biserica si scóla, ci si pe acésta cale apucata de acei 180 de romani in anulu 1860.

S'a imputatu din unele parti Associatiunei nóstre, cà nici pàna astadi nu a infintiatu sectiuni scientifice. De trei ori s'a incercatu si de trei ori a repasitu atàtu din lipsa de membrii, càtu si din lipsa de fonduri.

Infintiarea scólei de fete cu internatu este comentata din diverse pàrti in multe moduri, care inse differu unele de altele asia de tare, încàtu uneori ti s'ar parca, cà despre educatiunea femeii romane nu disputa romani, ci nisce nordamericani cu mohamedani. Despre acésta inse ni se va da ocaziune de a conversa in altu timpu si la altu locu. Pentru acum remàne cá se declaramu siedintiele adunarii generale a 28-a deschise.

Diagnosele Cryptogameloru vasculare, care provinu spontaneu in Transilvani'a.

De Florianu Porcius, Cav. alu ordinului corónei de feru class'a III., vice-capitanu emeritatu.

(Urmare).

III. Filices L.

Plànte erbacee cu o rhizoma perenala, scurta, ori mai elongata, cespitósá, ori repenta si cu foi, ce emitu din acésta

rhizoma, care foi, fiindcà se considera de rami, pórtá numirea specifica de *Frundie* (frons-dis). Numai la tribulu *Ophiogloseae* se afla unu feliu de tulpina, la tribulu *Polypodiaceae* lipsesce cu totul tulpina. La celea mai multe genuri sunt frundiile la inceputu involute. Rizom'a si adeseori si stipitele, ba uneori si petiolulu comunu sunt munitu cu palee. Organele de fructificatie consista din sporangii grupate in sori. Acesti sori sunt situati mai adeseori pre pagin'a inferióra a laminei frundiei, sau alu segmenteloru, formàndu serii, ori si disjunçti, fiindu mai de multeori acoperiti (celu puçinu la inceputu) de unu indusiu, — la unele specii sunt inse sorii situati la marginea inferióra a segmenteloru frundiei si acoperiti de acésta margine revoluta. La genulu *Ophioglossum* sunt sporangiile dispuncte si grupate la vèrfulu tulpinei formàndu o spica, iara la genulu *Botrychium* sunt sporangiile dispuncte dispuse distice totu la vèrfulu tulpinei formàndu spice subpaniculate unilaterale.

Acésta familie consista din doue triburi: *Ophiogloseae* si *Polypodiaceae*.

Chei'a triburiloru.

- A. Plàntele cu unu feliu de tulpina. Sporangiiile la vèrfulu acestei tulpine in spice . *Ophioglossum*.
- B. Plàntele fàra tulpina numai cu frundie. Sporangiiile grupate in sori pre pagin'a inferióra a laminei ori a segmenteloru frundiei, ori si la marginea paginei inferióre a segmenteloru *Polypodiaceae*.

(A. Tribulu Ophiogloseae R. Br.)

Sporangiile sessile, subglobóse, coriacee, neanelate, uniloculare, regularu-bivalve. Plàntele cu o tulpina.

Chei'a genuriloru.

1. Sporangiiile la vèrfulu tulpinei formàndu o singura spica *Ophioglossum*.
- 1* Sporangiiile la vèrfulu tulpinei in spice subpaniculate *Botrychium*.

Ophioglossum L. *Ophioglossu*.

Sporangiile situate la vèrfulu tulpinei in o spica unilaterala si dispuse distice, apoi concrescute cu laturile loru, transversalminte bivalve. Spica inainte de maturitate nodosarticulata, iara la maturitate sunt sporangiile aperte si emarginatu-dentate.

O. vulgatum L. *O. vulgatu*. Tulpin'a simpla, la mijlocu cu o frundia sterila, ovata, ori oblongu-ovata, obtusa, la basa scurtu decurenta si amplexicaule. Spica terminala, solitarie, simpla ori uneori si bifida. Tulpina dela 0.04—0.3 metr. inalta.

Pre praturi uscate ori si umede, la locuri mai multu muntóse.

In fostulu districtu alu Naseudului nu s'a aflatu pàna acum.

Botrychium Swartz. *Botrychiu*.

Sporangiile disjuncte si dispuse distice in spice composite subpaniculate unilaterale la vèrfulu tulpinei; dènsese sunt semibivalve.

Chei'a speciiloru.

1. Tulpina fructifera circa la mijloculu ei cu o frundia sterila.
2. Frundia situata la mijloculu tulpinei, segmentele frundiei transversalminte mai late . . . *B. Lunaria*.

2* Frundia situata din susu de mijloculu tulpinei.

Segmentele frundiei ovate ori oblongi *B. matricariaefolium*.

1* Tulpina fructifera fàra frundia, numai la bas'a tulpinei 2 frundie sterile *B. rectaefolium*.

Descrierea in specialu.

B. Lunaria Swartz (*Osmunda Lunaria* L.) *B. vulguru*.

Vulg. Dragoste. Rhizoma tare mica emite o tulpina simpla, erecta, dela 0.06—0.20 metr. inalta, care la bas'a sa e infasiurata de unele squame vaginiforme brune si care are la mijloculu seu o frundia sterila, solitarie, penatpartita, segmentele transversalminte mai late, cuneatu-semilunare, pre margini ori de totu intregi, ori si crenulate pàna lobate.

Pre locuri erbóse in reg. montana si subalpina.

Provine si in ținutulu fostului districtu alu Naseudului.

B. matricariaefolium Al. Br. (*B. rutaceum* Sw.-non Al. Br. *B. Lunaria* β. *rutaceum* Wahlbrg. fl. suec). *B. cu foi de matricaria*. Rhizoma mica emite o tulpina simpla, erecta, dela 0.08—0.25 metr. inalta, care la basa e infasiurata de unele squame vaginiforme si care emite din susu de mijloculu seu o frundia sterila, solitarie oblonga, de 2—3 ori mai ingusta fatia de lungimea sa, penatpartita, segmentele ovate, ori oblongi, penatifidu-lobate, lobii 2—5 crenati.

In locuri montane pre praturi si pasiuni.

In fostulu districtu alu Naseudului pàna acumu nu s'a aflatu.

B. rutaefolium Al. Br. (*B. rutaceum* Wahlbrg flor. suec. *B. matricarioides* Willd. *Osmunda matricariae* Schrank). *B. cu foi de ruta*. Rhizoma mica emite o tulpina simpla, erecta, dela 0.08—0.3 metr. inalta, care are numai la bas'a sa 1 sau mai adeseori 2 frundie lungi petiolate, triangulare, mai late decâtu lungi, aprópe duplu penatpartite, albineti-peróse, segmentele oblongi, obtuse, crenatu-lobate.

Prin poieni erbóse si prin paduri in reg. montana pàna subalpina.

In fostulu districtu alu Naseudului nu s'a aflatu pàna acum. E inse probabilu cà provine, de óre-ce am vediut-o colectata pre muntii din Bucovina situati in vecinatatea acestui districtu.

Observare. Baumgarten in opulu seu: *Enumeratio stirpium in M. Pr. Transsilvaniae*, tom. IV. indica si *Osmunda regalis* L. cá provenitóre in Transilvani'a. De óre-ce inse acésta specie lipsesce in erbariulu seu si de alti botanisti inca nu s'a aflatu pàna acum, se póte considera cá neesistenta pentru acésta tiara.

(B. Tribulu Polypodiaceae R. Br.)

Plàntele fàra tulpina, numai cu frundie, ce emitu din radacina. Sporangiiile uniloculare, reticulatu-vînoáse, transversalminte neregularu-dehiscente, grupate in sori; sorii situati pre pagin'a inferióra sau la marginea revoluta a paginei inferióre a frundiiloru sau a segmentelorु acestoru frundie.

Acestu tribu consista din mai multe genuri.

Chei'a genuriloru.

1. Sorii pre pagin'a inferióra a laminei frundiei sau a segmentelorु frundiei. Marginea laminei sau a segmentelorु nu revoluta.

2. Sorii fàra indusiu (nudi).

3. Sorii lineari inpositi pre disculu inferioru alu frundiei. Frundiele pre pagin'a inferióra indesuitu paleaceu-squamóse *Grammitis*

3* Sorii subrotundi, dispersi ori seriali. Frundiele pre pagina inferióra glabre, ori numai pubescente (nu paleaceu-squamóse) . . . *Polypodium*.

2* Sorii indusiati. Iudusiulu la inceputu acoperindu sorii.

4. Sorii subrotundi.

5. Indusiulu membranaceu, pre margini de totu intregu (nu ciliatu).

6. Indusiulu orbicularu, afiptu in punctulu centralu alu fia-càrui soru.

7. Indusiulu reniformu cu o plica centrala depresa *Polystichomitteum*.

7* Indusiulu orbicularu ori subrotundu, peltatustipitatu, fàra plica depresa . . *Aspidium*.

6* Indusiulu afiptu de o lature (margini) a soriloru, nu la punctulu centralu . *Cystopteris*.

5* Indusiulu representatu prin unu involucru caliciformu, care jace sub sori si e pre margini ciliatu *Woodsia*.

4* Sorii lineari ori subsemilunari (cu deosebire cei infimi).

8. Frundiele fertile (fructifere) conforme cu celea sterile.

9. Frundiele simplu- pàna triplu-penate. Indusiulu afiptu pre partea (marginea) esterióra a soriloru, pre cea interióra liberu *Asplenium*.

9* Frundiele intregi (nedivise). Indusiulu pre ambele margini intregu, desfacèndu-se in doue pàrti deasupra soriloru *Scolopendrium*.

8* Frundiele fertile neconforme cu celea sterile, celea fertile mai lungi de càtu celea sterile, tóte penatpartite . . *Blechnum*.

1* Sorii la marginea revoluta a segmentelorु frundiei, din parte acoperiti de acésta margine.

10. Frundiele tóte conforme, Sorii situati la marginea segmentelorु formàndu o linie continua *Pteris*.

10* Frundiele neconforme. Sorii situati la marginea revoluta a segmentelorु.

11. Frundiele fertile mai mari decâtu celea sterile. Sorii ingraba confluenti si continui *Allosorus*.

11* Frundiele fertile multu mai mici decâtu celea sterile. Sorii ingraba confluenti si indesuiti *Struthiopteris*.

Descrierea in specialu.

Grammitis Swartz. Grammite.

Sorii fără indusiu, lineari, dispusi oblicu-penatu si furcatu pre pagina inferióra a segmentelor frundiei. Acestea segmente pre pagina inferióra paleaceu-squamóse. Marginea acestora nu e revoluta.

G. Ceterach Swartz (Ceterach officinarum Willd. Asplenium Ceterach L. Gymnogramma Ceterach Sprengel. Scolopendrium Ceterach Roth). Gr. paleaceu. Frundiele fasciculatu-patente, scurtu stipitate, profundu penatífide, laciniile ovate, ori oblongi, obtuse, pre margini repandu-denticulate, pre pagin'a superióra verdi si nude, pre cea inferióra munita cu palee squamiforme indesuite, brunu-albinetie, care indosescu sorii. Plânta dela 0.05—0.20 metr. inalte.

Prin fisurile stânciloru, pre muri vechi, cu deosebire pre solu de calcaru.

In fostulu districtu alu Naseudului nu s'a aflatu pâna acum.

(Va urmá).

PARTEA OFICIALA.

Nr. 258/1889.

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatú in siedinti'a dela 21 Augustu n. 1889.

Presiedinte: G. Baritiu. Membrii presenti: Br. D. Ursu, Elia Macellariu, I. Hanneá, I. Popescu, I. V. Russu, Z. Boiu, P. Cosm'a, I. St. Siulutiu, Dr. II. Puscariu, G. Candrea cassariu, N. Fratesiu controloru.

Secretariu: Dr. I. Crisianu.

Nr. 69. Comisiunea in persónele dloru P. Cosm'a si E. Macellariu, exmisa din partea presidiului pentru revisiunea ratiociniilor cassei Asociatiunei pro 1888 si pentru scontrarea cassei, raportéza despre revisiunea si scontrarea fácuta, aratându, cà au aflatu, încátu privesce cifrele, tóte in buna ordine, numai gruparea unoru positiuni nu e corespundietóre. (Ex. Nr. 240/1889).

— Spre sciintia, avèndu a fi transpusu ratiociniulu adunarii generale, ce are a se intruní in Fagarasiu.

Nr. 70. Cassariulu presenta proiectulu de budgetu alu Asociatiunei pro 1890. (Ex. Nr. 240/1889).

— Se preda spre revisuire unei comisiuni in persónele dloru P. Cosm'a si Elia Macellariu.

Nr. 71. Secretariulu II. presenta proiectulu de raportu alu comitetului càtra adunarea generala a Asociatiunei despre activitatea sa in anul administrativu 1888. (Ex. Nr. 238/1889).

— Se primesce in textulu alaturatu, avèndu a se presenta adunarii generale.

Nr. 72. Acelasiu secretariu presenta proiectulu de program, pentru siedintiele adunarii generale, ce are a se ținea in Fagarasiu la 15/27 si 16/28 Augustu a. c.

— Se stabileste in textulu alaturatu.

Nr. 73. Dl. Silvestru Moldovanu din Turd'a arata, cà e aplicatu a face o asigurare pe viatia la banca „Transilvani'a“

in suma de 1000 fl., care suma se tréca dupa mórtea densului in administratiunea Asociatiunei cá fundatiune. Din interesele acelei fundatiuni se voru crea stipendii pentru studenti la scólele gimnasiale si superióre. Sum'a de 1000 fl. va formá deocamdata numai basa unei fundatiuni mai mari familiare, ce se va crea cu incetulu din partea membriloru familiei.

In vederea hotarírei aretate dlu Moldovanu cere a se exopera dela adunarea generala din Fagarasiu se fia trecutu atátu densulu càtu si parintele seu in sirulu membriloru pe viatia ai Asociatiunei. (Ex. Nr. 245/1889).

— Fiindu in contradicere cu prescrisele statuteloru in ceea ce privesce primirea de membri noi, cererea dlui Silvestru Moldovanu nu se incuviintéidia. Dlui Silvestru Moldovanu fi sta inse in voie a se adresa insusi directu càtra onorata adunare generala.

Sibiiu, d. u. s.

George Baritiu m. p.
presiedinte.

Dr. Ioan Crisianu m. p.
secretariu II.

Verificarea acestui procesu verbalu se increde d-loru : Ioanu Popescu, Ios. St. Siulutiu, Ioanu Hanea.

Cetitu si verificatu. Sibiiu la 22 Augustu 1889.

Ioanu Popescu p. m. I. St. Siulutiu m. p. Ioanu Hanea m. p.

Nr. 264/1889.

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatú in siedinti'a dela 22 Augustu 1889 n.

Presiedinte: George Baritiu. Membrii presenti: E. Macellariu, I. Popescu, Ioanu Hani'a, I. V. Russu, Dr. II. Puscariu, I. S. Siulutiu, P. Cosm'a, Z. Boiu, G. Candrea cassariu, Nicanoru Fratesiu controloru.

Secretariu: Dr. I. Crisianu.

Nr. 74. Comisiunea exmisa in siedinti'a dela 21 Augustu, a. c. cu scopu de a revisuí proiectulu de budgetu alu Asociatiunei pro 1890 prezentatu de cassariulu Asociatiunei, raportéza asupra aceuia.

— Proiectulu de budgetu alu Asociatiunei pro 1890 se primesce in textulu alaturatu, avèndu a fi prezentatu adunarii generale pentru aprobare si statorire definitivá.

Nr. 75. Secretariulu II presenta raportulu asupra cereriloru intrate la concursulu dto 9 Iuliu a. c. Nr. 176 pentru ocuparea posturiloru de invetiatori si de invetiátóre la scól'a civila de fete a Asociatiunei, constatându, cà la cele 3 posturi de invetiatori s'au prezentatu 6 concurenti, ér la postululu de invetiátóre 6 concurente.

Examinându cererile si documentele prezentate de concurenti si concurente, referentele constata :

a) cà dintre cei 6 concurenti, 3 pe lângá aceea, cà nu au examenulu prescriu de cualificatiune, n'au nici pregatirea, care ar da garantia deplina pentru trecerea cu succesu a examenului si pentru implinirea pretensiuniloru, ce se potu face la densii cá fiitori invetiatori, si cà acesti 3 deci nu potu fi luati nici decum in considerare la indeplinirea posturiloru vacante.

b) că 1 concurentu, desî cu studii academice, de asemenea nu pôte fi luat în considerare, de ôre-ce numitele studii sunt necomplete, ér ocupatiunea candidatului dela intreruperea studiiloru academice încôce, nejustificata.

c) că 2 concurenți sunt cu studii academice complete, au titluri academice si praxa invetiatorésca de 1—3 ani, unulu are si examenulu de cualificatiune cerutu prin legea statului (§. 103 art. de lege XXXVIII ex 1868).

d) că încātu pentru concurențe, 4 dintre ele n'au nici examenulu de cualificatiune prescisu pentru invetiátorele dela scólele civile, nici vre-o pregatire mai inalta si că acestea deasemenea nu potu fi luate în considerare la indeplinirea postului vacantu.

e) că dintre concurențe 2 au examenulu prescisu de cualificatiune pentru scólele civile.

f) că la indeplinirea celoru 3 posturi de invetiatori, pe bas'a celoru dise, se pôte reflecta numai la 2 persóne, ér la indeplinirea postului de invetiátore la 2 candidate. Combinându tóte acestea, referentulu propune:

— Si comitetulu, acceptându vederile expuse de referentulu alege pentru 2 din posturile de invetiatori pe singurii concurenți neexceptionati în cele espuse, anumitu pe Dr. Vasile Bolog'a si Dr. Petru Span, ambii fosti invetiatori la scól'a Asociatiunei, ér la postul de invetiátore dintre cele 2 concurențe deplinu cualificate, pe domnisiór'a Eugenia Trifu, absolventa a preparandiei pentru femei pentru scólele civile din Budapesta si cu examenulu de cualificatiune cerutu prin legea statului.

Încātu pentru alu 3-lea postu de invetiatoriu, comitetulu nevrëndu a se abate dela prax'a din trecutu, a decisu sè se escrie concursu nou cu terminu pâna la 15 Septembrie n. a. c. rezervându'si, că pentru casulu cându nici în urm'a aceluia nu s'ar presenta concurenți cualificati de parte barbatésca, se reflecteze si pentru acestu postu la candidati cualificati de parte femeiasca.

Se însémna că la aducerea acestui conclusu, încātu privesce alegerea invetiatoriului Dr. Petru Spanu, membrulu I. V. Russu s'a abținutu dela votu.

Sibiiu, d. u. s.

George Baritiu m. p.
presiedinte.

Dr. I. Crisianu m. p.
secretariu II.

Verificarea acestui procesu verbalu se increde d-loru:
Z. Boiu, Dr. II. Puscariu, E. Macellariu.

Verificat, Sibiiu la 12/24 Augustu 1889.

E. Macellariu m. p. **Z. Boiu** m. p. **Dr. II. Puscariu** m. p.

Nr. 273/1889.

Procesu verbale

luatu în siedinti'a I-a a adunarei generale XXVIII-a a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a româna si cultur'a poporului romanu ținuta la 27 Augustu 1889 în Fagarasiu.

Presiedinte:

George Baritiu.

Secretariu:

Dr. Ioanu Crisianu.

Nr. 1. Presiedintele dlu G. Baritiu accentuându scopulu Asociatiunei, care este promovarea culturai si literaturai poporului romanu, arata greutatile între cari a fostu întemeiata

acésta Asociatiune si rezultatele ce lea obținutu dela întemeierea ei încóci, si salutându pre membrii adunati, declara siedintiele adunarei generale deschise.

— Spre sciintia.

Nr. 2. Parintele vicariu Vasile Ratiu saluta în numele romaniloru din locu pe membrii Asociatiunei intruniti în adunarea generala, poftindule celu mai bunu succesu în lucrarea lor consacrata înaintarei culturai si literaturai poporului romanu.

— Spre sciintia.

Nr. 3. Presidiulu presenta telegrame de salutare si urare dela:

a) Escelenti'a Sa parintele arhiepiscopu si metropolitu Mironu Romanulu.

b) Ilustr. S'a parintele episcopu Nicolau Popea.

c) Romanii din Dev'a.

d) Mai multi romani din Buciumu.

— Spre placuta sciintia.

Nr. 4. În conformitate cu punctulu 2, din programulu stabilitu de comitetulu Asociatiunei pentru siedintiele adunarei generale.

— Adunarea esmite una comisiune în persónele dloru Nicolae Cosgarea capitanu ces. reg. în pensiune în Fagarasiu; Aldulea Metianu protopretoru în Arpasiu si Nicolae Chiornitia pentru încassarea de taxe si înscrierea de membrii noi ai Asociatiunei.

Nr. 5. În conformitate cu punctulu 3 din programulu siedintieloru, cassariulu Asociatiunei face apelulu nominalu alu membriloru, cari în conformitate cu statutele sunt în dreptu a participa cu votu decisivu la siedintiele adunarei, dupa ce au fostu respinsa propunerea membrului Ales. Filipu din Abrudu de a se amâna acestu punctu din programu pe siedinti'a urmatóre, cându voru urma la ordinea dilei afaceri, la a căroru decide se cere votulu membriloru Asociatiunei.

— Spre sciintia. Biroulu Asociatiunei primesce însarcinarea a compune pâna la siedinti'a urmatóre lista acelor membrii ai Asociatiunei, cari s'au prezentatu la siedintiele adunarei generale.

Nr. 6. Urmédia la ordinea dilei raportulu generalu alu comitetului despre activitatea sa în decursulu anului 1888, proiectulu de bugetu pro 1890.

— Raportulu dimpreuna cu aclusele se predau comisiunei pentru esaminarea raportului generalu si a propuneriloru, ce este a se alege.

Nr. 7. Esecutarea punctului 5 din programulu siedintieloru, raportulu comisiunei de înscriere, nefindu acésta comisiune gata cu lucrarea sa:

— Se amâna pe siedinti'a urmatóre.

Nr. 8. Neinsinuandu-se propuneri sau interpelari:

— Peste punctulu 6 din programu se trece la ordinea dilei.

Nr. 9. În conformitate cu punctulu 7 din programu, urmându la ordinea dilei alegerea comisiuniloru.

— Adunarea alege:

a) în comisiunea pentru revisiunea ratiociniului pro 1888 si a proiectului de bugetu pro 1890 pe membrii: capitanulu Vasile Stanciu, Dr. Ilea si Ioanu Dejenariu.

b) in comisiunea pentru esaminarea raportului generalu si a propunerilor pe Ioanu Turcu protonotariu, G. Popu de Basesti si Dr. Aurelu Muresianu.

c) in comisiunea de candidare pentru comitetulu, ce are se fia alesu, pe membrii Alesandru Filip, Iuliu Danu, G. Pop de Basesti, Patriciu Barbu si vicariulu Vasiliu Ratiu.

Nr. Presidiulu presinta cererea lui Petru Sabo din M. Osiorcheiu pentru acordarea unui ajutoriu de 100 fl. cu scopu de a'si potea tiparí instructiunile speciali relative la unu medicamentu ce l'a vindecatu contra reumei.

— Se transpune comisiunei pentru propuneri.

Nr. 11. In lipsa de disertatiuni, cari s'ar fi insinuatu la comitetu pentru cetire in adunarea generala si fiindu si tempulu inaintatu,

— Siedinti'a se incheie, anuntiandu-se proxim'a pe 16/28 Augustu a. c. la 9 óre diminetia.

Fagarasiu, d. u. s.

George Baritiu m. p.
presindinte.

Dr. Ioanu Crisianu m. p.
secretariu.

Nr. 273/1889.

Procesu verbale

luatu in siedinti'a a II-a a adunarii generale a XXVIII a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, ținuta la 16/28 Augustu 1889 in Fagarasiu.

Presiedinte:

George Baritiu.

Secretariu:

Dr. Ioanu Crisianu.

Nr. 12. Deschidendu-se siedinti'a la 9 $\frac{1}{2}$ óre, se cetece procesulu verbalu, luatu in siedinti'a I-a si

— Se verifica.

Nr. 13. Presidiulu presenta telegrame de salutare si urare dela:

a) Romanii Clujeni.

b) Mai multi particulari din Braila.

c) Axente si

d) Romanii din muntii apuseni.

— Spre placuta sciintia.

Nr. 14. Presidiulu presenta hãrti'a dlui B. Basiota, jude reg. in pens. si advocatu in Abrudu, in care, pe lãnga substernerea unei actii de 100 fl. v. a. dela institutul de creditu si economii „Auror'a“ din Abrudu, cere a fi trecut in sirulu membriloru pe viatia ai Asociatiunei, cu aceea, cã avendu numit'a actie adi unu cursu de 135 fl. v. a. densulu 'si reserva a supliní la acésta suma restulu pãna la 200 fl. spre a putea fi trecut la timpulu seu in sirulu membriloru fundatori ai Asociatiunei.

— Spre sciintia, cu aceea, cã asupra cererei dlui Basiliu Basiota relativu la primirea densului de membru alu Asociatiunei se va desbata cãndu va fi la ordinea dilei raportulu comisiunei pentru inserieri.

Nr. 15. Urmãndu la ordinea dilei raportulu comisiunei pentru inserieri si incassari, raportorulu aceleia, dlu Aldulea Metianu, arata, cã s'au incassatu dela membrii vechi si dela membrii de nou inserisi suma de 319 fl. 75 cr. v. a. din care sum'a de 175 fl. 75 cr. se afla la subcomitetulu despar-

tiementului Fagarasiu; apoi sum'a de 200 lei si 1 obligatiune de banca „Transilvani'a“ de 100 fl.

— Servesce spre sciintia declarandu-se totodata membrii ai Asociatiunei cei nou insinuati, si anumitu:

a) Membrii pe viatia:

G. Avesalom, functionariu din Vistea-superióra; Elen'a P. Barbu, in Reghinu.

b) Membrii ordinari cu tacsã anuala:

Dr. Nicolau Vecerdeã, candidatu de advocatu in Sibiiu; Nicolau Toganu, cooperatoru si parochu gr. cath. in Sibiiu; Demetriu Moldovanu, adm. protopresbiteralu in Sighisióra; Sabinu Piso, protopopu in Agnita; Dr. Basiliu Hossu, prof. de teologia in Blasiu; George Pralea, parochu in Bréza; Dr. Vas. Bolog'a, profesor in Sibiiu; Iacobu P. Macaveiu, administr. protopop. in D. Sz.-Martinu; Aurelu Bunea, comer. in Vad; Georgiu Cãrlanu, not. cercualu in Tecusiulu-romanu; Comun'a bisericésca, gr. cath. in Ileni; Dr. George Maioru, profesor in Siarcaia; G. I. Pitis, profesor in Brasiovu; Ioanu Tietiu, comerciantu din Sasciori; Dr. Sofroniu Comsia, medicu cercualu in Arpasiu; Dionisie Mardanu, profesor din Sãmbata-super.; Ioanu Bretea, parochu gr. ort. in Mateiasiu; George I. Dogariu, din Siarcaiti'a; Sierbanu Nicolau, juristu in Voila; Atanasie Macellariu, preotu gr. cath. in Noulu-rom.; George Dobrinu, invetiatoriu diriginte in Voila; Danila de Gramoiu, vice-comite in Fagarasiu; Ioan Florea, asesoru la sedri'a orfanala in Fagarasiu; Dr. Nicolae Motocu, advocatu in Fagarasiu; George Aiser, comerciantu in Fagarasiu; George Boieriu alui Gavriila, proprietariu in Fagarasiu; Alecsandru Pocolu, concipistu advocatiale in Fagarasiu; Valeriu P. Comsi'a parochu in Copacelu; Ioanu Cinteã, cancelistu la judecatorie in Fagarasiu; Nicolau Cinteã, submedicu in Zernesti; Maximilianu Receanu, preotu in Recea; Emilu Popu, notariu cercualu in Sinca-vechie; Nicolau Ratiu, tutor orf. proprietariu in Sinca-vechie; Nicolau Raicu, v.-protopopu in Sinca-vechie; Clemente Raicu, v.-protopopu in Sinca-vechie; Ioanu Dobrinu, preotu in Bucium; Haritonu Prescura, proprietariu in Sinca veche; George Pop'a, absolventu de filosofia; Ioanu Popu, parochu in Sãmbata superióra; Dumitru Florea, proprietariu in Sambat'a-superióra; George Ganea, proprietariu; si prim. in Lisa; Teofilu Florianu, cadetu in Tohanulu vechiu.

Nr. 16. In legatura cu conclusulu de sub Nr. 14 alu acestui procesu verbalu urmédia la ordinea dilei cererea dlui B. Basiota pentru a fi primitu de membru pe viatia eventualu membru fundatoru alu Asociatiunei.

— Dlu Basiliu Basiota se proclama deocamdata membru pe viatia alu Asociatiunei. Cãtu pentru rezerv'a ce o a facutu relativu la suplinirea sumei substernute pãna la tax'a prescisa pentru membrii fundatori, se transpune comitetulu spre decidere.

Nr. 17. Urmãndu la ordinea dilei raportulu comisiunei pentru censurarea raportului generalu si pentru propuneri, raportorulu aceleia dlu Ioanu Turcu propune si adunarea decide:

— Raportulu generalu prezentatu de comitetu despre activitatea lui in decursulu anului 1888 se ia in generalu spre sciintia, avendu a serví dreptu basa pentru desbatere speciala.

Nr. 18. In legatura cu punctulu precedentu raportulu generalu se ia in desbatere speciala.

La propunerea comisiunei adunarea decide:

1. Cuprinsulu raportului servește spre sciintia cu aceea, că

a) despre rezultatulu, ce se va obține in caus'a lasamintelor pendente, si adeca in causa lasamintelor dupa fericitulu Avramu Iancu si I. Popu Bota, comitetulu se raporteze la timpululu seu;

b) se apróba conclusulu adusu de comitetu cu datulu 16 Augustu 1887 in caus'a scólei centrale romane, ce are a se infiintia in Gherl'a, si se recunósce, că actele referitóre la acésta cestiune nu deobliga pe Associatiune si pe comitetulu ei la nimicu, si că prin urmare afacerea acésta nu cade in competentia comitetului.

c) că delegatulu dela scól'a de fete a Associatiunei dlui D. Br. Ursu, colonelu ces. reg. in pensiune si directorulu numitei scóle, dlui Ioanu Popescu, profesorulu seminariulu, li se exprima recunoscintia si multiamita protocolara pentru ostenelele aduse si viulu interesu aratatu in cauza acestei scóle;

d) că se proclama membrii ai Associatiunei cei ce s'au insinuatulu la comitetu si sunt cuprinsi in consemnarea alaturata de comitetu la raportulu seu si anumitu:

Membrii fundatori: Vasile Suci, parochu in Capusiulu de Cămpia.

b) Membrii pe viatia: Valeriu Bolog'a, directorulu la filial'a „Albin'a“ in Brasiovu; Tom'a Bersanu, preotu in Dêrste.

c) Membrii ordinari: Zevedeu Muresianu, invetiatorulu in S. Sebesiu; Sasciori, comun'a politica; Titu Budu, vicariulu in Siugatagu-satu; Teodoru Popu, protopopulu in Ortelecu; Mihaiu Borbeiu, mediculu in Ghibou; Vasile Ghetie, protopopulu in Cuceu; Vasiliu Popu, preotu in Selsigu; Petru Lelutiu, comerciantulu in Besimbacu; Alexandru Belle, pretorulu in Siarcaia; Ioanu Romanulu, notariulu cercualu in Draga-Vilma; Ioanu Hossu, proprietariulu in Restoltiu; Mihailu Iurcoviciu, notariulu cercualu in Ilonda mare; Constantin Prie, preotu in Sacadate; Dr. Andreiu Monda, mediculu in Sangeorgiu-Nasedului; Anastasia Siandoru, proprietarésa in Cuesdiu; Petru Olténu, proprietariulu in Cuesdiu; Ioanu Vellea, protopopulu in Deju; Maria Soica nasc. Macaveiu proprietarulu in Bucium-Poeni; Societatea „Arama la St. treime“ in Buciumu; Alecsandru Danciu, preotu in Bucium-sasa; Ioanu Munténu, proprietariulu in Hatiegu; Avelu Popu Bociatu, protopopulu in Gradisce; Nicolae Trimbitia, invetiatorulu in Gradisce; Ioanu Ianza, vicariulu in Hatiegu; Carolu Pasca, invetiatorulu in Zaicani; Ioanu Ratiu, protopopulu in Hatiegu; Alexandru Serafinu, senatorulu in Hatiegu; Bucuru Popoviciu, comerciantulu in Hatiegu; Emiliu Cormosiu Alexandrescu, proprietariulu in Capusiu de Cămpie; Gregorie Bozacu, proprietariulu in Mezö-Méhes; Maximilianu Codarcea, protopopulu in Mezö-Rücs; Corneliu Codarcea, proprietariulu in Mezö-Bandú; Ioanu Andreescu, proprietariulu in Sibielu; Liviu de Lemenyi, protopretorulu in Saliste; Romulu Mircea, invetiatorulu in Saliste; Petru Indriesiu, notariulu in Vale.

d) Că fatia de membrii reposati se arata condolentia prin sculare.

Nr. 19. Comisiunea amintita la punctulu precedentu, continuându raportulu seu asupra proiectului pentru o noua arondare a despartiemintelor Associatiunei, prezentatu de comitetu, propune: sè se susțina arondarea despartiemintelor de până acumulu, éra despartiemintele, care nu sunt inca organizate, sè se sollicitedie a se organiza câtulu mai curându, căci la din contra se voru imparti la celulu mai de aprópe despartiementu activu.

In urm'a unei discusiuni mai lungi, in decursulu căreia comisiunea recede dela propunerea sa, pe care membrulu Basiliu Damianu o face de a sa, la propunerea membrului George Pop de Basesci adunarea decide:

— Elaboratulu comitetului relativu la o noua arondare a despartiemintelor Associatiunei se remite comitetulu, cu aceea, că se'lu comunice că proiectulu cu despartiemintele actuale ale Associatiunei. avénu a'lu substerne, dimpreuna cu parerile si informatiunile primite dela despartieminte proximei adunari generale.

Nr. 20. Aceeasi comisiune cu privire la cererea lui Petru Sabo din Maros-Vásárhely, pentru de a i se da unu ajutorulu de 100 fl. v. a. spre a-si esopera licentia pentru pregătirea unei medicini inventate de elu, că mijloculu siguru la vindecarea reumei, avénu in vedere si conclusulu comitetului adusu in acésta cauza sub Nr. 269 ex 1888, propune si adunarea decide:

— Cererea lui Petru Sabo din M. Vásárhely nu se pôte satisface, de óre-ce Associatiunea transilvana nu dispune de mijlóce pentru asemenea scopuri.

Nr. 21. Urmându la ordine raportulu comisiunei exmisse in siedintia I-a pentru censurarea ratiociniului prezentatu de comitetu pentru gestiunea in anulu 1888, si a proiectului de budgetu pro 1890, raportorulu comisiunei Dr. George Ilea, arata, că examinându-le, le a aflatulu in ordine si propune, ér' adunarea decide:

a) Ratiociniulu prezentatu de comitetu pentru gestiunea in anulu 1888 se primesce si comitetulu i se da absolutoriulu;

b) La adunarea generala viitóre comitetulu Associatiunei se specializeze in raportulu seu mai detaiatulu starea averei din Vidr'a, remasa Associatiunei dupa fericitulu Avramu Iancu; si până atunci sè se sollicitedie finalisarea cauzei;

c) Proiectulu de budgetu pro 1890, in care sunt preliminate venitele cu 8619 fl. 91 cr. pentru fondulu Associatiunei si cu 727 fl. 32 cr. pentru fuudatiunile administrate de Associatiune, ér' erogatiunile cu 5068 fl. pentru fondulu Associatiunei si cu 590 fl. 69 cr. pentru fundatiunile administrate, se primesce cu acelu adausu, că atátu in budgetulu pro 1890, câtulu si in budgetele aniloru viitori sè se introduca intréga sum'a budgetara a scólei de fete.

Nr. 22. Presidiulu presenta telegramele de salutare dela:

a) Mai multi particulari din Blasiu.

b) Dela protopopulu Alexiu Berinde.

— Spre placuta sciintia.

Nr. 23. Presidiulu anuntia adunarii generale, că dlu Dr. A. Muresianu din Brasiovu s'a insinuatulu cu o propunere si o invita a se pronuntia: daca acésta propunere sè se puna acum sau mai târdiu la ordinea dilei.

Adunarea decide

— Se pune la ordinea dilei, cu abatere dela programul stabilitu, propunerea insinuata la presidiu de dlu Dr. M. Muresianu.

Nr. 23. In conformitate cu cele hotarite la punctulu precedentu urmédia la ordine propunerea dlui Dr. Muresianu. Dupa o discussiune mai indelungata

— Se primesce propunerea dlui Dr. Muresianu dupa cum urmédia:

„Adunarea generala convingendu-se despre absolut'a trebuintia, ce se impune Asociatiunei transilvane, de a imbratisia in modu practic si invederatu caus'a literaturii populare romane si de a spriginii inaintarea ei printr'o staruintia intielépta, prin publicare de scrieri populare instructive, informative, insufletitoare, indemnatoare s. a. decide, ca in viitoriu se se destineze regulatu o parte catu mai insemnata din fondurile disponibile ale Asociatiunei pentru realisarea acestei trebuintie. Ca se se faca unu inceputu, adunarea generala decide adi, ca sum'a de 1000 fl. v. a. din escedentulu anului acestuia se se intrebuintiede pentru publicarea de brosiuri si carti populare corespundietore scopuriloru Asociatiunei.

Totodata comitetulu Asociatiunei este insarcinatu a afla modulu celu mai potrivit, cum s'ar putea folosi mai bine si mai corespundietoriu, prin publicarea de premii etc. acésta suma in cursulu anului viitoriu, éra in adunarea generala viitoare se vina cu unu proiectu bine chipzuitu si studiatu pentru organisarea viitoare activitati a Asociatiunei pe tere-nulu acesta“.

In urm'a acestui conclusu sum'a erogatiuniloru din bud-getulu pro 1890 se rectifica cu 6068 fl. v. a.

Nr. 24. La propunerea dlui protopopu I. V. Russu adunarea decide, ca fiindu timpul forte inaintatu, si adeca 2¹/₂ ore, sedinti'a se se ridice, fiindu a se continua dupa pranzu la 5 ore.

Nr. 25. Redeschidiendu-se sedintia la 5 ore d. a. Presidiulu presenta o telegrama de salutare si de urare dela mai multi particulari din Turda.

— Spre placuta sciintia.

Nr. 26. Presidiulu presenta o scrisore sosita dela cancelari'a comitetulu Asociatiunei, din care se vede, ca dupa plecarea comitetulu la adunare s'au mai insinuat membrii, platindu taxele prescrise.

— Spre sciintia proclamandu-se membri ai Asociatiunei si anumitu:

a) Membrii pe viatia:

Ioanu Motiu, jude reg. la tribunalu in Deva.

b) Membrii ordinari cu taxa anuala:

Simeonu Chira, proprietariu in Hunedóra: Alexandru Dim'a, proprietariu in Hunedóra; Nicolau Stoichitia, proprietariu in Hunedóra; George Oprea, parochu gr. ort. in Hunedóra; Dr. Alexandru Popu, medicu in Blasiu.

Nr. 27. Pentru verificarea procesulu verbalu din sedinti'a a II-a a adunarii generale

— Adunarea dispune, ca verificarea se se faca prin membrii Asociatiunei, cu domiciliulu in Sibiiu, cari au participatu la acésta adunare generala.

Nr. 28. Urmandu la ordine determinarea loculu si timpulu pentru adunarea generala viitoare

— Adunarea decide: cu privire la loculu si timpul pentru intrunirea adunarii generale a Asociatiunei in anul 1890 comitetulu este autorisatu se defiga insusi loculu si timpul pentru adunarea generala proxima.

Nr. 29. In conformitate cu programulu pentru sedintiele adunarii generale, urmandu la ordine alegerea noului comitetu pe periodulu 1890—1893, comisiunea pentru candidare exmisa in sedinti'a I-a prin raportorulu seu, dlu A. Filipu propune si

— Adunarea generala proclama de presedinte pe dlu George Baritiu, ér de vice-presedinte pe dlu Dr. Ilarionu Puscariu, archimandritu si vicariu archiepiscopescu.

Nr. 30. Urmandu a fi alesi ceilalti functionari ai Asociatiunei, acelasi raportoru dlu A. Filipu propune

— Si adunarea alege ca I. secretariu pe dlu Ioanu Popescu profesoru seminarialu; ca alu II-lea secretariu pe dlu Dr. I. Crisanu profesoru seminarialu; cassariu pe dlu Gerasimu Candrea asesoru consistorialu, ca controlorulu pe dl Nicanoru Fratesiu protosincelu si asesoru consistorialu; ca bibliotecariu pe dl Nicolau Toganu preotu-cooperatoru in Sibiiu.

Nr. 31. Urmandu la ordine alegerea comitetulu Asociatiunei.

— Adunarea declara alesi membrii in comitetulu Asociatiunei pe noulu periodu de 3 ani;

a) ca membri ordinari pe domnii:

Davidu Br. Ursu, Augustin Ladai, I. V. Russu, Elia Macellariu, Iosifu St. Siulutiu, I. Hannia, I. Cretiu, Parteni Cosma, I. G. Pop de Galati, Z. Boiu, Ioanu Popescu, Nicanoru Fratesiu.

b) ca membrii suplenti pe domnii:

I. M. Moldovanu, Leontinu Simonescu, Gerasim Candrea, Dr. I. Crisanu, G. Maximu, N. Toganu.

Nr. 32. Fiindu pertractate tote obiectele puse la ordinea dilei pentru adunarea generala presenta, presidiulu multiamindu tuturor, cari au contribuitu la promovarea scopuriloru Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporulu romanu, declara sedintiele adunarii generale a XXVIII-a de incheiate.

Fagarasiu, d. u. s.

George Baritiu m. p.
presedinte.

Dr. Ioanu Crisanu m. p.
notariu.

Procesulu verbalu alu sedintiei a II-a s'a cetitu si verificatu in sedinti'a comisiunei de verificare, tinuta la 2 Septemvrie 1889.

George Baritiu m. p.

Dr. Ioanu Crisanu m. p.

Nr. 286/1889.

Procesu verbalu

alu comitetului *Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatu in siedint'a dela 7 Septembrie 1889.*

Presiedinte: George Baritiu. Membrii presenti: Dr. Il. Puscariu, E. Macellariu, I. Hanea, I. St. Siulutiu, I. Russu, P. Cosm'a, Nicanoru Fratesiu, I. Cretiu, Ioanu Popu de Galati, Leontinu Simonescu, Gerasimu Candrea, I. Toganu, Z. Boiu.

Secretariu: Ioanu Popescu.

Nr. 76. Membrii comitetului de nou alesi in adunarea Asociatiunei la Fagarasiu in 27 si 28 Augustu a. c. fiindu intruniti pentru prim'a data in siedintia, presiedintele 'i saluta prin cuvinte calduróse si dá expresiune dorintiei, cá prin o conlucrare cu zelu si in harmonie fratiasca se le succéda a realisa cele mai frumóse rsultate in interesulu Asociatiunei si alu scopuriloru ei.

— Spre sciintia.

Nr. 77. Dupa informatiunile primite dela corpulu didacticu ale scólei Asociatiunei, presiedintele arata, cá inscrierile la aceea scóla s'au inceputu din 1-a ale lunei curente, cá puterile didactice, alese in siedint'a comitetului din 22 Augustu a. c. si-au ocupatu posturile, cá elevele inscise au fostu dejá instruite si pâna acum in câteva óre de prelegere si cá acestea se voru incepe regulatu in 9 Septembrie.

— Spre sciintia.

Nr. 78. Presiedintele arata, cá impartasindu domnului Br. Davidu Ursu decretulu de membru realesu in comitetulu Asociatiunei, Dsa a declaratú cá nu mai póte participa la afacerile acestui comitetu.

— Se ia cu parere de reu la cunoscentia.

Nr. 79. Prin esirea domnului Br. Davidu Ursu din comitetu, postulu de delegatu alu acestuia in afacerile scólei devenindu vacantu.

— Se alege cá delegatu in afacerile scólei domnulu George Baritiu.

Nr. 80. Cá fostu membru alu comisiunei esmisa din siedint'a comitetului tinuta la 9 Iuliu 1889/176 pentru facea unora reparaturi si adaptari, devenite necesare in edificie Asociatiunei, presiedintele, pe lâng a o specificare a spesloru, arata, cá acelea reparaturi si adaptari in 2—3 dile voru terminate, si deci propune ca pentru collaudare se exnita o comisiune.

— Comisiunea se alege in persónele dlui G. Baritiu, I. St. Siulutiu si G. Candrea, cari cu concursulu unui specialistu vru binevoí a face collaudarea si la timpulu seu va raporta la comitetu.

Nr. 8. Se presinta suplicele intrate la concursulu publicatu din siedint'a comitetului dela 1-ma Iuniu 1889, pentru 10 stipendii de câte 50 fl. si anume a) a Carolinei Fincu din Deda, b) a Valeriei Degan din Vetielu, c) a Mariei Micu din Sebesiulu-infer, d) a Corneliei Stoic'a din Seliste, e) a Mariei Onitiu din Seghadinu, f) a Elenei Motora din Càmpeni si g) a Corneliei Pasca din Salcio'a de josu.

Suplicele numiteloru concurente tóte se afla instruite in sensulu concursulu.

Pe lâng a acestea se aducu inainte inca alte cinci suplice si anume: a) a preotulu Simionu Cota din Gyergyó-Bikaz; b) a preotulu Dumitru Draganu din Domuk; c) a lui Paulu Huza din Deju; d) a lui George Tabacariu din Sibiu; e) a lui Simionu Magdas din Zalha; cari ceru, cá copilele lor se fia primite si intretinute in internatulu scólei gratuitu, va se dica pe spele Asociatiunei.

— Pe bas'a documentelorú presentate se impartasiescu cu stipendii de câte 50 fl. urmatórele eleve interne:

a) Cornelia Fincu, b) Valeria Deganu, c) Maria Micu, d) Cornelia Stoica, e) Maria Onitiu, f) Elena Motor'a, g) Cornelia Pasca.

Ajutórele acestea se voru platí in rate de câte 5 florini pe fia-care luna inainte la directiunea internatulu.

Eara suplicantiloru, cari ceru cá fiicele lor se fia primite si sustinute gratuitu in internatulu scólei, se li se rsolve, cá Asociatiunea pâna acum n'a pututu se creedie nici unu locu gratuitu in internatu; totodata inse se li se atraga atentiunea asupra celoru trei stipendii de câte 50 fl. remase vacante, déca voru se reflectedie la ele, conformându-se conditiuniloru din concursulu publicatu.

Nr. 82. Cassariulu despartimentulu Asociatiunei XX dela Blaju dl Vasilie Olténu in nexu cu raportulu din 21 Augustu 1889. transpune 91 fl. v. cari s'au datu la cass'a Asociatiunei.

— Spre sciintia.

Nr. 83. Domnulu advocatu Nicolau Garoiu dela Zernesci membru ordinariu alu Asociatiunei, tramite 101 fl., cá se fia inscisu cá membru pe viatia alu Asociatiunei.

— Bani se transpunu cassei si dlui Garoiu i se va tramite diploma de membru pe viatia alu Asociatiunei.

Nr. 84. Invetiatoriulu dela scól'a civila a Asociatiunei Dr. Vasile Bologa, cere a i se da sut'a de floreni, ce a fostu pusa in perspectiva prin conclusulu comitetulu din siedint'a dela 17 Aprilie 1889 Nr. 109, invetiatoriloru cari voru depune examenulu de cualificatiune si voru fi aplicati la dis'a scóla.

— De óre-ce invetiatoriulu Dr. Vasilie Bolog'a a satisfacutu conditiuniloru din citatulu conclusu, i se aplacidéza 100 fl. si despre acésta se incunosciintadia cass'a pentru a i o solvi.

Sibiu, d. u. s.

George Baritiu m. p.
presiedinte.

Ioanu Popescu m. p.
secretariu I.

Verificarea acestui procesu verbalu se concrede dloru membrii: Ios. St. Siulutiu, Partenie Cosm'a, Nicanoru Fratesiu.

S'a verificatu in 10 Septembrie n. 1889.

Nicanoru Fratesiu m. p. I. St. Siulutiu m. p. P. Cosm'a m. p.

Nr. 296/1889.

Procesu verbale

alu comitetului Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatu in siedinti'a dela 16 Septembrie 1889.

Presiedinte: George Baritiu. Membrii presenti: Dr. I. Puscariu, v.-presied. I. St. Siulutiu, P. Cosm'a, Z. Boiu, E. Macellariu, I. Popescu, I. G. Pop, N. Toganu, bibliotecariu.

Secretariu: Dr. I. Crisanu.

Nr. 85. Se presenta procesele verbale ale adunarii generale a XXVIII-a ținuta la 15/27 si 16/28 Augustu a. c. in Fagarasiu. (Ex. Nr. 273/1889).

— Spre sciintia, avendu a reveni asupra concluseru speciale.

Nr. 86. In conformitate cu cele de sub Nr. precedentu si cu conclusele adunarii generale din siedinti'a a II-a Numerulu prot. 15 si 16 se comunica numele celor ce s'au in-scrisu ca membrii noi ai Asociatiunii la adunarea din Fagarasiu in siedinti'a I-a si a II-a, si numele celor ce in conformitate cu conclusulu de sub Nr. 18 si 26 ai siedintiei a II-a s'au insinuat la comitetu si au fostu de adunare declarati membri ai Asociatiunii si anume:

a) Membri fondatori: Vasile Suci, parochu in Capusiu-de-Campie:

b) Membri pe viatia: George Avesalomu, functionariu din Vistea-superi'ora; Elena P. Barbu in Reghinu; Basiliu Basiota, avocat in Abrudu; Valeriu Bolog'a, directoru la filial'a „Albin'a“ in Brasiovu; Tom'a Bersanu, preotu in Dêrste, Ioanu Motiu, jude regiu la tribunalulu din Dev'a.

c) Membrii ordinari cu tacsu anuala: Dr. Nicolau Vecerdea, candidat de avocat in Sibiu; Nicolau Toganu, cooperatoru si parochu gr. cath. in Sibiu; Demetriu Moldovanu, adm. protopopescu in Sighisior'a; Sabinu Piso, protopopu in Agnita; Dr. Basiliu Hossu, profesoru de teolog. in Blasiu; George Pralea, parochu in Bréza; Dr. Vasile Bolog'a, prof. in Sibiu; Iacobu P. Macaveiu, administ. prot. in Dicio-Sz.-Martin; Aureliu Bunea, comerciantu in Vad; Georgiu Cârlan, notariu cercualu in Tecusiu romanu; Comun'a bisericésca gr. cath. in Ileni; Dr. George Maioru, profesoru in Siarcai; G. I. Pitis, profesoru in Brasiovu; Ioanu Tietiu, comerciantu din Sasciori; Dr. Sofroniu Comsia, medicu cercualu in Arpasiu; Dionisie Mardanu, profesoru in Sâmbata-super.; Ioanu Bretea, parochu gr. ort. in Mateiasiu; George I. Dogariu din Siarcai'a; Nicolau Sierbanu, juristu in Voila; Atanasie Macellariu, preotu gr. cath. in Noulu romanu; George Dobrinu, invetiatoriu dirig. in Voila; Daniele de Gramoiu, vice-comite in Fagarasiu; Ioanu Florea, asesoru la sedri'a orf. in Fagarasiu; Dr. Nicolau Motoc, avocat in Fagarasiu; George Aiser, comerciantu in Fagarasiu; Georgiu Boieru a lui Gavriila, propriet. in Fagarasiu; Alexandru Pocolu, concipistu de avocat in Fagarasiu; Valeriu P. Comsi'a, preotu in Copacelu; Ioanu Cinte, cancelistu la judecatorie in Fagarasiu; Nicolau Cinte, submedicu in Zernesti; Maximilianu Receanu, preotu in Recea; Emilu Popu, notariu cercualu in Sinc'a-vechie; Nicolau Ratiu, tutoru orf. si propr. in Sinc'a-vechie; Nicolau Raicu, vice-protop. in Sinc'a-

vechie; Clemente Raicu, vice-protop. in Sinc'a-vechie; Ioanu Dobrinu, parochu in Buciumu; Haritonu Prescurea, propriet. in Cincu-mare; George Pop'a, absolventu de filosofie; Ioanu Popu, parochu in Sâmbata-super.; Dumitru Florea, propr. in Sâmbata-super.; George Ganea, propriet. in Lis'a; Teofilu Florianu, cadetu in Tohanulu-vechiu; Zevedeu Muresianu, invetiatoriu in S. Sebesiu; Comun'a politica Sasciori; Titu Budu, vicariu in Siugatagu-satu; Teodoru Popu, protopopu in Ortelecu; Michaiu Borbeiu, medicu in Ghibou; Vasile Ghetie, protopopu in Cuceu; Vasiliu Popu, preotu in Selsigu; Petru Lellutiu, comerciantu in Beșimbav; Alexandru Belle, pretoru in Siarcai'a; Ioanu Romanulu, not. cercualu in Draga-Vilm'a; Ioanu Hossu, proprietariu in Restoltiu; Mihailu Iurcoviciu, notariu cercualu in Ilonda-mare; Constantinu Prie, preotu in Sacadate; Dr. Andreiu Monda, medicu in Sangeorgiu-Naseudului; Anastasia Siandru, proprietara in Cuesdinu; Petru Olténu, proprietariu in Cuesdinu; Ioanu Vellea, prot. in Deju; Maria Stoica nasc. Macaveiu, proprietara in Bucium-Poieni; Societatea „Arama la Sfânta Treime“ in Bucium; Alexandru Danciu, preotu in Bucium-Sasa; Ioanu Munténu, proprietariu in Hatiegu; Avelu Popu Bociatu, protopopu in Gradisce; Nicolae Trimbitia, invetiatoriu in Gradisce; Ioanu Ianza, vicariu in Hatiegu; Carolu Pasca, invetiatoriu in Zaicani; Ioanu Ratiu, protopopu in Hatiegu; Alexandru Serafinu, senat. in Hatiegu; Bucuru Popoviciu, comerciantu in Hatiegu; Emiliu Cormosiu Alexandrescu, propriet. in Capusiu de Câmpie; George Bozacu, proprietariu in Mezö-Méhes; Maximilianu Codarcea, protopopu in Mezö-Rücs; Corneliu Codarcea, proprietariu in Mezö-Bandu; Ioanu Andreescu, proprietariu in Sibielu; Liviu de Lemenyi, protopretoru in Saliste, Romulu Mircea, invetiat. in Saliste; Petru Indriesiu, notariu in Vale; Simionu Chirca, proprietariu in Hunedora; Alexandru Dima, proprietariu in Hunedóra; Nicolau Stoichitia, proprietariu in Hunedóra; Dr. Alexandru Popu, medicu in Blaju.

— Spre sciintia, avendu a li se trimite diplomele de membrii.

Nr. 87. In conformitate cu conclusulu adunarii generale din siedinti'a a II-a Nr. prot. 16 se transpune comitetulu' spre decidere cererea dlui B. Basiota, avocat in Abrudu, relativa la primirea densului intre membrii fondatori ai Asociatiunii.

— Spre sciintia si conformare.

Nr. 88. Prin conclusulu adunarii generale siedinti'a II. Nr. prot. 18 lit. a) s'a luat la cunoscintia raportulu prezentatu din partea comitetului, cu aceea, ca despre rezultatu; ce se va obtinea in cauza lasaminteloru dupa A. Iancu si I. P. Bota, comitetulu se raportedie la timpulu seu

— Spre scire si conformare.

Nr. 89. Prin conclusulu din siedinti'a II. Nr. prot. 18 lit. b) s'a aprobatu hotarirea adusa de comitetu cu datulu 16 Augustu 1887 in caus'a scólei centrale roman, ce are a se infiintia in Gherl'a, si s'a recunoscutu din partea adunarii generale, ca actele referitoare la acésta cestiune nu deobliga pe Asociatiune si pe comitetulu ei la nimicu, si ca prin urmare afacerea acésta nu cade in competinti'a comitetului,

— Spre sciintia.

Nr. 90. In sedinti'a II. Nr. prot. 18 lit. c) adunarea generala a hotaritu, cá delegatului dela scól'a de fete a Asociatiunei, dlui D. Br. Ursu, colonelu c. r. in pens. si directorului numitei scóle, dlui Ioanu Popescu, prof. semin. se li se exprime recunoscintia si multiamita protocolara pentru ostenelele aduse si viulu interesu aratatu in caus'a scólei.

— Spre sciintia, avèndu dloru respectivi a fi insciintati despre acestu conclusu.

Nr. 91. Prin conclusulu din sedinti'a II Nr. prot. 18 lit. c) adunarea a aratatu prin sculare condolentia pentru membrii reposati.

— Spre sciintia.

Nr. 92. Prin conclusulu adunarii gen. sied. II. Nr. prot. 19 s'a remisu comitetului elaboratulu relativu la o noua arondare a despartieminteloru, cu aceea, cá se'lu comunice cá proiectu cu despartiemintele actuale, avèndu a'lu substerne apoi, dimpreuna cu parerile si informatiunile primite dela despartieminte, proximei adunari generale.

— Spre sciintia si conformare.

Nr. 93. Prin conclusulu adunarii generale siedinti'a II. Nr. 20 cererea lui Petru Szabo, din M. Osiorheiu, pentru unu ajutoriu de 100 fl. spre a exopera licentia pentru pregatirea unei medicine inventate de elu, n'a fostu luata in considerare, din motivulu, cá Asociatiunea nu dispune de mijlóce pentru asemenea scopuri.

— Spre sciintia, avèndu numitulu a fi insciintiatu despre acestu conclusu.

Nr. 94. Prin conclusulu adunarii generale siedinti'a II. Nr. 21 ratiociniulu presentatu de comitetu pentru gestiunea in anulu 1888, s'a primitu si comitetului 'i s'a datu absolutoriulu cu aceea, cá la adunarea generala viitóre se specialisedie in raportulu seu mai detaiatu starea averii din Vidr'a remasa Asociatiunei dupa fericitulu A. Iancu; si pâna atunci sè se solicedie finalisarea causei.

— Spre sciintia si conformare.

Nr. 95. Prin conclusulu adunarii generale siedinti'a II. Nr. 21 lit. c) s'a stabilitu budgetulu pro 1890 intocmai cu preliminarulu presentatu de comitetu, cu aceea, cá atátu in budgetulu pro 1890 câtu si in budgetele aniloru viitori sè se introduca intréga sum'a budgetara a scólei de fete; ér' prin conclusulu de sub Nr. prot. 23 siedinti'a II, sum'a erogatiuniloru din budgetulu pro 1890 pentru fondulu Asociatiunei s'a rectificatu la cifr'a fl. 6068.

— Spre scire si conformare, cu aceea, cá preliminarându-se prin adunarea generala doue stipendii à 100 fl. v. a. pentru tineri, cu preferintia din muntii apuseni, cari ar' voi sè se perfectonedie in sculptura in lemn, pentru conferirea acehora se va escrie la timpulu seu concursu.

Nr. 96. In sedinti'a a II-a sub Nr. 23 a adunarii generale s'a adusu urmatoriulu conclusu: „Adunarea generala, convingèndu-se despre absolut'a trebuintia, ce se impune Asociatiunei transilvane, de a imbratisia in modu practiculu si invederatu caus'a literaturii poporale romane si pe a spriginí inaintarea ei printr'o staruintia intielépta, prin

publicare de scrieri poporale instructive, informative, insufletitóre, indemnatóre s. a. decide, cá in viitoriu sè se destinedie regulatu o parte câtu mai insemnata din fondurile disponibile ale Asociatiunei pentru realisarea acestei trebuintie. „Cá sè se faca unu inceputu, adunarea generala decide adi, cá sum'a de 1000 fl. v. a. din escedentulu anului acestuia sè se intrebuintiedie pentru publicarea de brosiuri si càrti poporale corespundietóre scopuriloru Asociatiunei; totodata comitetulu Asociatiunei este insarcinatu a aflá modulu celu mai potrivit, cum s'ar putea folosí mai bine si mai corespundietoriulu, prin publicarea de premii etc., acésta suma in cursulu anului viitoriu, éra in adunarea generala viitóre se vina cu unu proiectu bine chipzuitu si studiatu pentru organizarea viitórei activitati a Asociatiunei pe terenulu acesta“.

— Spre sciintia. Se exmite o comisiune in persónele domniloru George Baritiu presidentu, Dr. Ilarionu Puscariu vice-presidentu si Ioanu Popescu secretariu I alu Asociatiunei, care se studiedie lucrulu si se faca propuneri acestui comitetu relativu la modulu: cum anume ar' fi sè se folosésca sum'a de 1000 fl. votata pre anulu budgetariu 1890, ér' încátu pentru viitoriu se pregatésca unu proiectu de planu, dupa cum se cere in conclusulu aratatu.

Nr. 97. Prin conclusulu adunarii generale siedinti'a II. Nr. prot. 28 comitetulu este autorisatu se defiga insusi timpulu si locul pentru adunarea generala proxima.

— Spre sciintia si conformare.

Nr. 98. Prin conclusele adunarii generale din siedinti'a II Nr. prot. 29, 30 si 31 s'au alesu functionarii si noulu comitetu alu Asociatiunei pe unu nou periodu de 3 ani si anumitu:

Presidentu: dlu George Baritiu.

Vice-presidentu: dlu Dr. Ilarionu Puscariu.

Secretariu I.: dlu Ioanu Popescu.

Secretariu II.: dlu Dr. Ioanu Crisanu.

Cassariu: dlu Gerasim Candrea.

Controloru: dlu Nicanoru Fratesiu.

Bibliotecariu: dlu Nicolau Toganu.

Cá membrii ordinari in comitetu domnii: D. Br. Ursu, Augustinu Ladai, I. V. Russu, E. Macellariu, Ios. St. Siulutiu, I. Hanea, Ioanu Cretiu, Parteniu Cosm'a, Ioanu G. Pop de Galati, Z. Boiu, I. Popescu, Nicanoru Fratesiu.

Cá membrii suplenti in comitetu domnii: I. M. Moldovanu, Leontinu Simonescu, Gerasimu Candrea, Dr. Ioanu Crisanu, George Maximu, Nicolau Toganu.

— Spre sciintia, cu aceea, cá biroulu adunarii a notificatu, conformu §. 11 din statute, alegerea presiedintiloru la locurile mai inalte, ér' cei alesi au fostu incunoscintati despre alegerea intemplata.

Nr. 99. Secretariulu II, presenta cererile intrate la concursulu scrisu cu datulu 22 Augustu a. c., Nr. 264 pentru ocuparea unui postu de invetiatoriu la scól'a Asociatiunei.

In urm'a conclusului amintitu au intratu 3 cereri, dela: Traianu Popu, clericu absolutu din Sîardu, comit. Albei-infer.; Dr. Sebastianu P. Radu, profesoru gimnasialu in Blasiu si Victori'a Filipescu absolventa dela scól'a de industrie din Cluju.

— Avându in vedere, că nici unulu din cei trei concurenți nu are documentu despre cualificatiunea ceruta prin legea statului (§. 103 art. de lege XXXVIII ex 1868); avându in vedere, că la scól'a Associatiunei se afla aplicate deja 3 puteri ordinare; avendu in vedere, că pe bas'a §. 72 din art. de lege 38 ex 1868 in scólele civile potu provedea invetiamentulu si numai 3 puteri ordinare, ér' loculu alu patrulea se póte indepliní prin o putere suplenta, se hotaresce: alu patrulea postu la scól'a Associatiunei se indeplinesce de-ocamdata prin o putere didactica suplenta, si avându in vedere trebuintiele actuale ale scólei, si mai vîrtosu lucruri de mîna femeiesci in marea loru varietate, cumu si desemnulu liniariu si din mîna libera, music'a vocala s. a., cu privire la documentele produse, aceea putere se numesce in persón'a domnişórei Victori'a Filipesculu pe lînga unu salariu de 240 fl. v. a. si intréga întreţinere in internatu, cari emolumente corespundu pe deplinu celoru stipulate in §. 142 art. de lege XXXVIII ex 1868.

Sibiiu, d. u. s.

George Baritiu m. p. **Dr. Ioanu Crisianu** m. p.
presedinte. secretariu.

Verificarea acestui procesu verbalu se increde dloru:
E. Macellariu, Z. Boiu, Ioanu G. Popu.

S'a cetitu si verificatu. Sibiiu la 18 Septembrie 1889.

Ioanu G. Popu m. p. **Z. Boiu** m. p. **E. Macellariu** m. p.

Suplementu la „Parti alese din istori'a Transilvaniei.“

(Urmare si fine din Nr. 13—14).

I. Celu de anteiu proiectu de tractatu in 24 de puncte, trimisu dela Vien'a in anulu 1684 prin preotulu iesuitu Antid Dunod, spre a se inchieié între imperatulu Leopold I. si Michail Apafi	pag.
667
II. Principele Michail Apafi respinge conditiunile propuse de cătra agentulu iesuitu A. Dunod si formulédia altele esentialu diferitóre in numeru de 30	670
III. 1685. Acelasi preotu iesuitu Antid Dunod in călitate sa de agentu secretu alu imperatului, pre lînga plenipotentia in regula venindu la resiedinti'a din Fagarasiu, mai propune principelui Apafi inca si unu altu proiectu de tractatu spre a se inchieie in 12 puncte între acesta si între Domnulu Munteniei cu valóre pentru ei si succesorii loru, inse ambii cá dependenti dela regii Ungariei	672
IV. Proiectu de artici unui tractatu cerutu a se inchieié între imperatulu Leopoldu I cá rege alu Ungariei si între principele Michailu Apafi pentru sine si succesorii loru	674
V. Doue instructiuni, una generala buna de aratatu si de produsu, alta speciala, secreta, ambele date din cabinetulu principelui M. Apafi lui Ladislau Vaida trimisu la Vien'a spre a tracta despre punctele de aliantia sau mai exactu, de supunere	675

pag-

VI. Curtea imperiala, prea decisa a continua resboiulu spre a scóte pe turci din Buda si din tóta Ungari'a, trimite lui Dunod inca si alte instructiuni, cá se provóce pe Apafi a nu lasa nici pe poloni cá se intre in Transilvani'a, dara a pregatí cuartire si victualii pentru o parte din armat'a imperiala 678

VII. Principele M. Apafi si consiliarii sei se vedu constrinsi a inchieié cu iesuitulu Dunod unu contractu, carui astadi 'iamu dice de liferatiune la o armata, in bani si victualii 678

VIII. Un'a scrisóre a imperatului Leopold I. cătra principele Michail Apafi din 23 Novembre 1685 cá respunsu la un'a din 29 Septembrie despre excessele si brutalitatile ostasimei, pe care imperatulu promite a le pedepsi aspru, apoi si reflecta la perfidi'a turciloru, cari violédia tractatele 680

IX. Alta epistola a imperatului cătra Apafi totu in caus'a excesselor soldatesci si totu din 23 Novembre. Corespondentiele se purtau neregulatu cá in tóte resbóiele 681

X. Mesura desperata a guvernului tieiei de a voi se induplece pe generalulu Carafa prin presente in bani si cai, cá se nu intre cu trupele sale in Transilvani'a. Totu din 1685 682

XI. Parti din trupele imperiali strabatusera din comitatele Ungariei pîna dincóce de Bistritia spre a'si impliní lipsele de victualii si nutretiu. Guvernulu dispune asupra loru trupe de observatiune, inse fara nici unu folosu, ci din contra tocma prin acea mesura iritatiunea crescú si mai tare 682

XII. Alte presente sau honorarie, ori cum se numiau odinióra, discretiuni facute in cai si bani, cum si spese de drumu reintórse magnatiloru din averea tieiei prin tesaurariulu Alexie Bethlen 683

XIII. Tractatulu celu memorabilu inchieiatu in castrele imperatesci numite dela Blasiu între comandantele supremu ducele Carolu de Lotaringia (Lorena) si între Michailu Apafi. In spiritulu acestui tractatu s'a formulatu apoi diplom'a definitiva, cá dreptu publicu alu Transilvaniei 683

XIV. Representantii statului Transilvaniei declara, cá in puterea plenipotentieloru date loru supunu tiér'a la imperatulu Leopoldu si 'i jura credintia 689

XV. Rescriptulu imperatului datu cá respunsu la declaratiunea de supunere si credintia 691

XVI. Dupa negotiari de noue ani prin agenti, corespondentie inşócite de intrige nenumerate si dupa ocuparea reala a Transilvaniei de cătra armat'a imperiala, in fine urmédia acésta diploma cá lege fundamentala sau contractu bilateralu între Cas'a domnitóre de Habsburg si între clasele privilegiate ale Transilvaniei . . . 692

XVII. Resolutiunea imperatului Leopold I data tieiei prin deputatiunea numita Alvincziana dela conducatoriulu seu Alvinczi. Acea resolutiune a fostu considerata in

Constitutiunea tieriei cá intregire a diplomei din 1691 si mijlocu de impaciuire intre clasele privilegiate . . .	pag. 697
XVIII. Opiniuni si proiecte din anulu 1685 despre cum s'ar putea si cum ar trebui constrinsi protestantii de diverse confesiuni din tóta Ungari'a, cá se se întórca cu totii érași in sinulu bisericeii rom. catholice . . .	703
XIX. Temeiuri din care se pretinde, cá popi sau predicatori protestanti se nu fia suferiti a functiona nici in acelea comitate ale Ungariei, din care turcii au fostu scosi cu puterea armeloru si in care pâna atunci protestantii nu au fostu turburati in exercitiulu religiunei lor . . .	704
XX. Resolutiunea imperatului data la plansorile protestantiloru	707
XXI. Domnitorii protestanti si Holand'a intervinu la imperatulu Leopold I prin plenipotentii lor in intru apararea drepturilor cuvenite, conformu tractatului, in cátvá si dupa legile tieriei, la tóte confesiunile protestante; ei descriu acilea pe largu multele góne si asupriri la care erau supusi protestantii in Ungari'a . . .	710
XXII. Primatele Ungariei cardinalulu Kolonics provóca pe prelatii din tiér'a intréga, cá se'si dea fiacare parerea despre mijlócele prin care ar putea fi exterminati hereticii si a se imputeri bisericeii rom. catholica. Vien'a 12 Ianuariu 1700	714
XXIII. Recursulu comunitatii române de legea reformata din orasiulu Deva, in care róga pe principés'a Ana Bornemisza, cá se permita a'si luá parochu pe Michailu Eperjesi, care scie si romanesece. Dev'a 22 Maiu 1684	716
XXIV. Adeverinti'a parochului reformatu Petru Bod despre asuprirea preotiloru romanesci pe la 1689	717
XXV. Cathalogulu familiiloru boieresci decopiatu dupa exemplariulu aflatu in colectiunea Hevenesiana, asia precum s'au conscrisu acelea in 1711, cu ortografia ungurésca din acelu vécu si mai multi chiar cu numele si connumele magiarisate, dupa cum câteva familii apucasera a se magiarisa din véculu de cându se si calvinisera	718
XXVI. Imperatés'a Maria Teresia se încérca a regula prin acestu rescriptu din 1743 o parte din aface-rile bisericesci a le romaniloru uniti cu bisericeii Romei, asigura drepturile promise lor prin diplome de Leopold I., Iosif I. si Carolu IV, plesnesce in ochii aristocratiei si ai patricianiloru crudimea si rapacitatea, mustra si pe episcopulu I. Inocentie. Unu actu din cele mai memorabili este acesta, care si acuma dupa 145 de ani póte da materia la comentariu fórté instructivu	723
XXVII. Imperatés'a prin decretulu seu din 1746 infrunta aspru pe guvernulu Transilvaniei din cauza cá a toleratu atáta timpu pe séchastrulu Visarionu si pe alti calugari orientali, a suferitu a se face si scandalulu dela Salisce, se uitá cum popii uniti erau batuti si sangerati; inpune guvernulu cá se nu mai sufere in tiéra popi si calugari din tierile vecine, precum si se asigure	

pe romani, cá faim'a despre schimbarea ritului resaritenu este cu totul falsa, cáci Maj. sa fíne acelu ritu de santu (pro sacro habemus).	pag. 728
XXVIII. Ordiniu datu de cátra Elisabeta imperatés'a Russeii cátra ambasadorulu seu la Vien'a, cá in urmarea plansoriloru relative la gónele religióse ajunse la densa mai de aprópe din partea protopopulu Nicolae Balomiru, sè se informadie bine despre starea lucrului si se 'i raportedie	730
XXIX. Decretu din 1752, cu care imperatés'a recunósce, cá locuitorii acestoru tieri cari se fínu de ritulu grecescu sunt intimpinati de cátra ceilalti locuitori cu urgia si multu asupriti; Maj. sa inse observa, cá acei locuitori de ritu grecescu au mari merite pentru densa si pentru imperiu, adaoga totodata, cá dupace se afla in confederatiune strinsa cu imperatés'a Russeii, cu care nu'i da mán'a sè se strice, popórale de ritu grecescu trebue se fia tractate cu multa crutiare si mai omenesce, cáci si ele sunt credintióse; deci se li se respecte si privilegiile. Adeca imperatés'a voiá se mai moderedie fanatismulu religiosu si urele nationali invescute si inraderinate in mani'a tuturiloru doctrineloru din evangeli'a lui Christosu	732
XXX. In urmarea repetiteloru plansori ale preotiloru uniti din caus'a maltratarii si a spoliarii lor, imperatés'a in 1757 provóca din nou pe guvernulu cá se ia informatiuni dela episcopu, se cercetedie plansorile si dupa cum le va afla, se'i apere	735
XXXI. De si imperatés'a isi descoperise de repetite ori vointi'a sa, cá ritulu grecescu se fia respectatu, se nu'lu alteredie, se nu'lu schimbe nimeni, cá-ci acela in ochii sei „este santu“, totusi incercarile de a trage pe ómeni dela ritulu acesta la ritulu latinu sau la celu calvinescu n'au incetatu nici-odata; dara clerulu unitu reclamá neincetatu in contra incercariloru, pâna când la 1763 insusi episcopulu rom. catholicu br. Bajtaí reflectatu dela curtea imperiala, se vediu inpinsu cá se dea si din partea sa cátra clerulu seu unu cerculariu, intru care infrunta greu (verbis gravissimis inculcare) pe acei membri din clerulu latinu, cá pre nisce ómeni cutediator, cari cu despretiuirea repetiteloru decrete pontificali venédia dupa ómeni, cá se'i traga dela ritulu grecescu la ritulu latinu	736
XXXII. Episcopulu Grigorie Maior hirotonitu in Aprilie 1773 indata a si recursu la imperatés'a cu mai multe casuri despre maltratarea popiloru uniti, scóterea si spoliarea lor. Acum gubernatoru erá magnatulu austriacu com. Auersperg. Imperatés'a scrie atátu acestuia cátu si guvernulu intru apararea unitiloru precum urmédia	737
XXXIII. Decrete, resolutiuni, rescripte cá si cele de sub Nr. precedente nu putea folosi nimicu unitiloru fatia cu alte anteriori, precum a fostu de esemplu si celu relativu la luarea bisericeiloru dela o confesiune pentru	

alt'a, cu conditiuni fôrte asupritóre pentru neuniti, cà-ci éca coprinsulu 739

XXXIV. Date statistice aflate între manuscriptele remase dela Georgie Sincai în bibliotec'a episcopiei gr. cath. dela Oradea despre starea unitiloru si a neunitiloru din Transilvani'a dupa venirea în tíera a serbului Visarion, dupa exilarea episcopului Inocentie si veduvirea diecesei pe 9 ani pâna la Petru Pavelu Aron. Conspectulu este din 1772 si suna asia 740

XXXV. Trei articlii de lege ai dietei transilvane din 1791 se reproducu aici cu scopu, cá lectorii se aiba ocaziune de a'i compara cu articlii de lege din Ungaria de aceeași natura, emanati din acelasi anu si a vedé marea diferentia în modulu de a cugeta alu dietelor din ambele tíeri. Cà-ci adeca diet'a transilvana inca si dupa 1791 suferé în functiuni publice numai unguri nobili, secui si sasi patriciani (art. 15); éra cu art. 19 face gratia si la nenobili cá se póta inainta pâna la rangulu de secretariu, mai departe nu; se'si védia de capu, se'si càstige si unii cá aceia diplome nobilitarie, éra mosii feudali 'si voru putea càstiga de ex. prin casatorii cu aristocrate. Art. 60 despre religiunea greco-resaríténa merita inca si astadi atentiunea romaniloru, daca 'lu vom citi cu luare-aminte ce i se cuvine 741

XXXVI. Sumariulu dela 23 diplome si alte acte oficiale relative la drepturile si libertatile poporatiunei romanesci din districtulu Rodnei pâna la infiintierea regimentului II granitariu romanescu. Copii din acelea documente se afla în Archivulu academiei 742

XXXVII. Specificarea acelor acte de suverani, în puterea carora comunele din districtulu Rodnei au fostu separate de càtra unu comitatu feudal si alaturate la cetatea Bistritiei, numai din punctu de vedere finantialu, inse cu conditiune cá acelea comune se se bucuré si în viitoriu de tóte drepturile civile si politice, de care se bucurau si cetatienii Bistritiei, nici se fia iobagite vreodata 745

XXXVIII. Instructiune guberniala fôrte curiósa din 1821 relativa la partea poporatiunei române locuítóre amestecatu în comunele locuite de sasi, din care se vede, cum unu gubernu în lipsa totala de date statistice exacte, conscientióse, póte fi amagitu, cá se falsifice adeverulu si se ia mesuri absurde. Acestu actu a fostu si tiparitu într'o editiune a punctelor regulative sasesci din dilele imperatului Franciscu, precum vediuramu la loculu seu 747

XXXIX. Ioanu Ierney membru alu Academiei magiare, avendu misiunea cá se cercetedie atátu pe locuitorii ciangai (csángó magyarok) din Moldov'a, càtu si se caute urme de locuintiele magiariloru, se oprise mai anteiu în Brasiovu cu scopu cá se traga de aici unele informatiuni prealabili, la care 'i stetesem si eu cu tóta placerea în ajutoriu. Ierney a petrecutu càtev'a luni în Moldov'a, în care timpulu inse a si venitu în conflictu cu

calugarii minoriti italiani, trimisi acolo dela Rom'a în calitate de parochi la comunitatile bisericesci ale Ciangailorulu. Minoritiloru nicidecum nu placú acea misiune a lui Ierney si'lu lovira în Albina dela Iasi numindu'lu în batjocura Moise alu Ciangailorulu. Ierney nacajitu voi se le respunda si'mi dete acestu articlu se ilu traducú si publicu în „Gazeta Trans.“ Censorii nu lasara. De atunci încóce în 44 de ani cestiunea ciangailorulu a pausat, inse n'au adormitu. Astadi ea este la ordinea dilei, si fiindcà eu am conservatu scrisórea lui Ierney în originalu, cá reminiscencia si chiaru pentru coprinsulu ei 'i facu locu acilea 750

XL. Protestulu consistoriului din Blasiu contra impunerei limbei maghiare inaintatu la dieta în anulu 1843 prin episcopulu diecesanu Ioanu Lemeni 752

XLI. Acte din processulu dela Blasiu ațitiatu între episcopu si unii canonici de una, între alti canonici cu càtiva profesori si cu mai multi clerici de alta parte; acele acte inse sunt asia de multe, încátu abia putemu face locu numai la cele care coprinde rezultatulu definitivu, asia cum se publicasera acelea în 1846 755

XLII. Testamentulu episcopului diecesanu gr. or. Vasilie Moga tradusu din originalulu romanescu în limb'a latina, copia aflata între chartiile fericitulu Iacobu Bologna pe atunci cancelistu la tabula reg., apoi si notariu consistorialu 764

XLIII. Statulu personale alu consistoriului si alu protopopiloru diecesei (astadi Archidiecesei) romaniloru de religiunea gr. resaríténa în Transilvani'a, asia cum se aflá acela sub timpulu vacantiei scaunulu si alu sinodulu electoralu celebratu la Turda 767

XLIV. Versulu unui recrutu. (Cà resunetu la legea de întregirea regimentelorulu sanctionata în 1847) . 771

Bibliografia.

— Aronu Pumnulu. Voci asupra vietii si însemnatatii lui, dinpreuna cu documentele relative la infiintierea catedrei de limb'a si literatur'a romanésca la gimnasiulu superioru din Cernauti, precum si scrierile lui merunte si fragmentare, publicate de drulu Ion alu lui G. Sbiera, profesoru f. r. la universitatea din Cernauti, membru alu academiei române din Bucuresci, membru onorariu sau fundatoriu alu mai multorulu societati literare. Cu spesele acordate de fundatiunea Pumnuléna etc. etc. Cernauti 1889. Formatu 8-vo mare. Pag. 392. Pretiulu 2 fl. v. a.

— Carte de cetire pentru gimnasii, scóle reale, comerciale, pedagogice si pentru scóle de adulti, de Ioanu Popea, profesoru la gimnasiulu romanu din Brasiovu. Tomu I. Editiunea II. pag. 235.

— Cursu metodicu de Istori'a naturala pentru scólele poporale, de Ipolit Ilasievici, profesoru de sciintiele naturalu la gimnasiulu romanu gr. or. din Brasiovu. Editiunea II. emendata si amplificata în textu si cu ilustratiuni. Editor'a librariei Nicolau I. Ciurcu.